

## Ο ΠΡΩΤΟΣ ΕΡΩΣ

## I



ὁ φθινόπωρον τοῦ ἔτους 1866 ἐδρῶσιζε καὶ ἀνεζωπύρει τὴν Ἀττικὴν καὶ ἀνέζη σφριγηλοτέρα ἢ ἐκ τοῦ θερινοῦ αὐτῆς ἡλίου ἐκλυθεῖσα ζωὴ καὶ ὁ πληθυσμὸς τοῦ ὠραίου καὶ ποθεινοῦ ἄστεος ἐπυκνοῦτο καὶ αὖθις. Κατὰ τοιαύτην ἐποχὴν αἱ Ἀθῆναι ἀπεικονίζουσι τὸ ἔαρ, διότι ἐπανέρχονται τότε οἱ ἄσται καὶ οἱ ξένοι, ἐν οἷς διακρίνονται οἱ σπουδασταὶ, ὡς φαιδραὶ χελιδόνες, εἰς τὸν πλήρη ζωῆς καὶ χάριτος καὶ πάντοτε ἡθῶντα αὐτῶν ὀρίζοντα.

Δείλην τινὰ τοῦ Ὀκτωβρίου, ἐν τινι αἰθούσῃ τῆς ὠραίας συνοικίας τῆς Νεαπόλεως, φίλων καὶ γνωρίμων, ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ζωηρὰ συναναστροφὴ, ἐξ ἐκείνων τὰς δυοῖας αἱ Ἀθῆναι μόνον γνωρίζουσι, διήρχετο τὴν ὥραν εὐφρόσυνος.

Νεάνις, ἥ; ὁ Μάιος εἶχεν ὀπωσοῦν παρέλθει, ἐλάλει περὶ τῆς πρὸς λευκόμαλλον καὶ ὠραῖον κυνάριον, ὅπερ ἐθώπευεν ἐπιχαρίτως, ἀπεκάλει δὲ Σάχ, ἀγάπης της, ὑπεραίρουσα, μετὰ διακνηθανούσης τινὸς πικρίας, τὴν πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν τῶν κυνῶν ἄλλη ἐξύμνει τὸ ἔαρ, τὸ φέρον τοῦς πανσέδες, καὶ τὰ ῥόδα, ἄλλη τὸ φθινόπωρον, τὴν βρεμβῶδη ἐποχὴν τῶν μελαγχολικῶν καὶ ῥωμαντικῶν περιπάτων καὶ ἄλλη τὸν χειμῶνα, τὸν πατέρα τῶν καλλιτέρων συναναστροφῶν ἄλλη περιέγραφε μετὰ λυρικοῦ ἐνθουσιασμοῦ τὰ θέληγητρα τοῦ Βοσπόρου, ὁπόθεν πρὸ μικροῦ εἶχεν ἐπανα-

κάμψει. Ξυνήθς νεανίας, έρωτότροπος, όστις έλεγεν, ότι εΐνε φοιτητής τής Ίατρικής, ώμίλει μετά στόμρου περι τών (άνυπάρκτων) μεγάλων και πλουσιών ιδιοκτησιών του, ός έλεγεν, ότι εΐχεν εις τήν Φθιώτιδα και δύο-τρεις νεάνιδες έπίστεινον, ότι ευρισκον εν τοΐς λόγοις αυτού τήν σπανιωτέραν ευγλωττίαν και χάριν. Άλλος έδημηγόρει κατά του κόμητος Σπόνουκ. Μία γεροντοκόρη εξεθειάζεν εν ώραΐον μυθιστόρημα, όπερ εΐχε<sup>1</sup>μισθώσει χάριν αυτής από το βιβλιοπωλείον του κ. Ναδίρη ό εξάδελφός της· άλλα υπερύμνει τήν κιθάραν και του χοροΰ τάς τέρψεις, άλλα τά άνθη της, και άλλα περι εθυολογίας, λογοπαίγνια<sup>2</sup> και άλλα έτύρβαζον. Ούτως ή συνδιάλεξις εξωηροΰτο επιτροπής και ποιικίλη, καθ' ήν ή εΰστροφία και χάρις του Άθηναικού πνεύματος ήκτινοδόλουν έράσμαιι.

Ξυνήθ τις, ζωηρά και εΰμορφος, κόρη έμενεν, ώς επί το πολύ σιγώσα. Ολίγον προσείχον εις αυτήν, διότι<sup>3</sup> ή ξυνήθ κόρη δέν ήτον ή βασίλισσα τής συνναστροφής και, αν προέκειτο άγων περι κάλους εν αυτή, τέσσαρες ή τρεις τουλάχιστον άλλαι έδικαιούντο ν' άμφισβητήσωσιν αυτή τώ άθλον τής Κορινθίας Σεκέλυ. Άλλ' ενδιαφερόμενός τις ή κατάσκοπος ήθελε καταλάβει τώ γλαυκόν και γλυκύ της βλέμμα, συναντώμενον από στιγμής εις στιγμήν μετά του βλέμματος παρακαθημένου τινός νέου εν άγγελικη τρυφερότητι και συμπαθεία. Όστις έμαθε τήν γλώσσαν των όφθαλμών τής πλήρους πυρός, άλλα και δειλής, πρώτης νεότητος, δύναται νά νοήση πώς συνηντώντο τά βλέμματα εκείνα τσοούτω συμπαθής, και τι εξέφραζον δια τής μυστηριώδους αυτών γλώσσης.

<sup>1</sup> Ητο άκριβώς ή στιγμή, καθ' ήν τώ σκόφως ήρξατο υποχωροΰν εις τάς σκιές τής έσπέρας.

<sup>2</sup> Εν τή ζωηρότητι τής συνναστροφής λαθόντες, προσήγγισαν όλίγον άλλήλους. Ο νεανίας, περιδεής, ειπε σιγά τή ξυνήθ κόρη, πάλλων «Μ' άγχαπς;» 'Η κόρη έσίγη και ό νεανίας έψέλλισεν αυτή πάλιν εν άρρήτω άδόνη «Ω, δέν μ' άγχαπς!» Τότε δέ έκείνη, άτενίσασα αυτόν συμπαθέστερον, προσέκλινεν όλίγον μετά χάριτος τήν κεφαλήν και έψιθύρισε εις τώ οΰς του νεανίου δειλή και περιπαθώς «Σέ λατρεύω!» προσφέρουσα αυτώ σφιγγών καρύφυλλον, φέρον τώ χρώμα τής πορπύρας των χειλέων της.

Εἰς τὴν φράσιν αὐτὴν ἐσκίρτησεν ὁ νέος, ὥστε διήλθε ἐπ' αὐτοῦ ηλεκτρικὸν βέβρυχα, ἠσθάνθη διαχυνομένην εἰς τὴν ψυχὴν του, μαγεῖον ἀπερίγραπτον. Ἐπειράθη νὰ τῆ εἶπη κάτι, ἀλλ' οὐδὲ λέξιν πλείον ἠδυνήθη ν' ἀρθρώσῃ· ἔθετο δὲ μόνον τὴν χεῖρα εἰς τὴν κάρδαν διὰ νὰ συστείλῃ βίαιον παλμὸν, συνταράσσοντα τὰ στήθη του· Πόσον ἦτον εὐδαίμων! Πόσον ἦτον εὐδαίμων! . . . . .

Μειδιάμαχ ἐπεσφάνη ἐπὶ τῶν χειλέων του καὶ τῆς ξανθῆς κόρης τὸ χεῖλος εἰς ὁμοίαν ἐκφρασιν διεστάλη. Χαρὰ ἀγνή, καὶ τῆς ἑωθινῆς αὔρας ἀγνοτέρη, διέλαμψεν εἰς τὴν μορφήν των. Καί, ἂν τὰ χεῖλη των ἔμειναν ἄφωνα, μὲ τὸ διπλοῦν ὅμως ἀγγελικὸν ἐκεῖνο μειδιάμαχ πολλὰ πάμπολλα αἰ ψυχὰς των ἐλάλησαν. Σχεδὸν εἶπον ὅλα, ὅσα εἶχον νὰ εἶπωσι.

Μετ' ὀλίγον ἡ συναναστροφή διελύθη. Ὅτε δὲ ὁ νέος ἐκεῖνος, ἀπαχειρέτισε τοὺς ἄλλους καὶ τελευταῖον τὴν ξανθὴν κόρην, πάλλων, καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν, ἐνόμισεν, ὅτι εἶχε πτερὰ καὶ ἵπτατο ἀντὶ νὰ περιπατῇ.

Ἐσπευδεν ἀνήσυχος, ὡς ὀδοιπόρος, ἔχων σάκκον χρυσοῦ καὶ ἀδαμάντων, καὶ περιδεῆς εἰς πᾶν του βῆμα, μὴ συνακτιθῆ μετὰ ληστῶν.

## II

Ἡ ῥομαντικὴ ἐκείνη δαίλη, ἦν ἡ κυρίως ἀπαρχὴ πολυθελγῆτρον εἰδυλλίου, τοῦ πρώτου ἔρωτος τῶν νεαρῶν ἐκείνων ὑπάρξεων, τῆς θειοτέρας εὐδαιμονίας τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς.

Παρακολουθήσατέ το μετ' ἐνδιαφέροντος ὅλοι, ὅσων ἡ νεότης δὲν παρήλθεν ἀνέραστος, ὅλοι, ὅσων ἡ καρδιά, ἀφυπνιζομένη ἤδη καὶ θερμαινομένη, σκιρτᾷ εἰς τοὺς πρώτους παλμούς. Ἴσως πολλοὶ εὗρητε ἀντιγραφὴν τῶν εὐδαιμόνων τῆς ζωῆς σας ἡμερῶν· ἀλλ' ἡ ἀντιγραφὴ αὕτη εἶνε πάντοτε πρωτοτυπία χαρίεσσα, ἐν ἧ ἀπλήστως τρυφᾷ ἡ ψυχὴ. Ἐὰν δὲ εὗρητε πτωχὰς τὰς μικρὰς ταύτας σελίδας, σεῖς — καὶ χωρὶς νὰ σὰς τὸ εἶπω — θέλετε συμπληρώσει διὰ τῆς καρδίας καὶ τῆς φαντασίας τῆς γραφίδος τὴν ἀτέλειαν· διότι δὲν ὑπάρχει γραφὴς ἰκανὴ νὰ περιγράψῃ ἀκριβέστατα τὴν ἔκστασιν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ πρώτου ἔρωτος, τὴν ὁποίαν νὰ αἰσθανθῇ τις δύναται μόνον.

Οἱ δύο νέοι, οὓς εἶδετε ἐν τῇ συναναστροφῇ τῆς ἐν Νεαπόλει οἰκίας, δὲν εἶδον τὸ πρῶτον ἀλλήλους· τὴν δείλην ἐκείνην· ἐγνωρίζοντο ἀπὸ πολλῶν ἡμερῶν.

Ὁ Διόδωρος — οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ νέος — ἦτο σπουδαστής· Ὑπὸ τὰ δεκαοκτὼ ἀκμαῖα του ἔτη ἔπαλλεν ἀγνὴ καὶ παρθένος καρδιά καὶ ἐσφρίγα φαντασία, ὄνειροπόλος καὶ ρεμβώδης. Τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἦλθεν εἰς Ἀθήνας καὶ ἐνεγράφη εἰς τὴν Νομικὴν σχολήν. Ὁ Διόδωρος ἦτο πτωχός. Ἡ πενία εἶνε πολλάκις ἄριστος παιδαγωγός καὶ δὲν ἐγνώρισεν εἰς αὐτὸν τοὺς κύκλους τῶν ἡδονῶν τοῦ κοινωνικοῦ βίου. Ἡ ζωὴ του ὅλη ἦτο κυρίως τὸ δωμάτιόν του, τὰ βιβλία του, τὸ Πανεπιστήμιον, τὸ ταχυδρομεῖον, τὸ ξενοδοχεῖον, περίπατος, συνήθως πρὸς τὸν Ἰλισσὸν καὶ μία φίλη οἰκογένεια, εἰς ἣν εἶχεν ἐκ τῆς πατρίδος του συστηθῆ.

Πρὸ ἡμερῶν εὗρέθη ἐν στενοχωρίᾳ, διότι ὁ ὑπάλληλος τοῦ ταχυδρομείου, ὃν ἠρώτα, ἂν εἶχεν ἐπιστολὴν, τῷ ἔνευε καθ' ἐκάστην ἀποφατικῶς. Εἶχε μείνει μὲ 15 λεπτά. Ἐπὶ πέντε ἡμέρας αὐτὴ ἦτον ἡ ὅλη του περιουσία.

Μετὰ τῶν ἡμερῶν τούτων, μελάγχολος καὶ σύννομος, λαμβάνει ὑπὸ μάλιν τὰ ποιήματα τοῦ Ζαλοκώστα καὶ πορεύεται εἰς τὸν Ἰλισσόν. Ἦτο δείλην δροσερὰ τοῦ Σεπτεμβρίου. Εἰσῆλθεν εἰς τὸ **Ἄντρον τῶν Νυμφῶν** καὶ ἐκάθησεν ὑπὸ τινὰ φυλλάδα καὶ ἀνεγίνωσκε τὴν *βορειὰ ποῦ τ' ἀρνάκια παγόρει*. Ἀφῆρέθη κατὰ γράμμα, προσηλωθεὶς εἰς τὴν περιπάθειαν τῆς πολυπόνου λύρας τοῦ ποιητοῦ, καὶ οὐδὲν ἤκουεν, οὐδ' ἔβλεπε πέραξ αὐτοῦ. . . . .

— Ἀγαπᾶτε τίποτε, Κύριε ;

Τῷ εἶπεν ὀξεῖα φωνὴ ὑπηρέτου τοῦ ἐν τῷ Ἄντρον καφεῖου, ἥτις ἀσπλάγχχνος ἐτάραξε τοὺς κύκλους του.

Ὁ Διόδωρος ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἠτένισεν αὐτὸν ἐπὶ στιγμὴν καὶ, ἐνθυμηθεὶς τὴν ἀθλιότητα τοῦ θυλακίου του, ἀπήντησε ξηρῶς.

— Ἀργότερα.

Καὶ ὁ εὐφυὴς ὑπηρέτης, ῥίψας ἐπ' αὐτοῦ ἐκφραστικώτατον βλέμμα, ἀπῆλθεν.

Ἄλλ' ὅτε ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὁ Διόδωρος εἶδεν εἰς ὀλίγων



βημάτων ἀπόστασιν δύο ἄλλους γλαυκοὺς, ζωηροὺς καὶ πυρῶδεις, πλήρεις μαγείας, λάμποντας εἰς πρόσωπον συμπαθητικώτατον, ὅπερ εἶχε τὸ ἐράσμιον ῥοδοειδὲς χρῶμα, καθίστατο δὲ ἐρασμιώτερον ὑπὸ φακῶν τινῶν, δι' ὧν ἡ φύσις τὸ εἶχε κατακοσμήσει. Τὴν ἐπαγωγὸν αὐτὴν κεραλὴν ἔστεφε κόμη χρυσοῦ, ὀλόχρυσος καὶ εὐπλόκαμος.

Ἦτον εὖσωμος καὶ ζωηρὰ ξανθὴ νεάνις, ῥόδον δεκαεξ περίπου, ὧς ἐφαίνετο, Μαῖων, καθημένη εἰς πλησίον τράπεζαν μετὰ δύο ἄλλων Κυριῶν. Τὸν παρετήρει ἐκ περιεργείας ἀπλῶς.

«Εἷς τινὰς ὥρας καὶ κατὰ τινὰς περιστάσεις τὸ θεωρεῖν τὴν θάλασσαν καὶ τὴν γυναῖκα εἶνε δηλητηριώδες!» εἶπεν ὁ Hugo. Μεγάλῃ ἀλήθεια, ἀποδεικνυομένη ἀπειράκις εἰς τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς τὸ μυθιστόρημα.

Μόλις τὰ βλέμματα ἐκείνα συνηνητήθησαν—ἄς ἀρνῶνται, ὅσοι θέλουν, τὸν ζωϊκὸν μαγνητισμὸν! — Ὁ Διόδωρος ἠσθάνθη ἐν ἑαυτῷ κᾶτι νέον καὶ ἄγνωστον. Ἡ καρδία του ἔκαμνε τικ-τάκ.

Νάρκη τις, ἄγνωστος τέως αὐτῷ, διεχύνετο εἰς τὸ σῶμα του καὶ ὁ νοῦς του ἔπασχε ποιᾶν τινὰ δίνην καὶ ἀφαίρεισιν.

Ἐπανελάβε τὴν ἀνάγνωσιν· πλὴν χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, χωρὶς νὰ τὸ νοήσῃ, ἤγειρε πάλιν τοὺς ὀφθαλμούς. Κατὰ τύχην συνήνητησαν πάλιν τοὺς τῆς ξανθῆς κόρης συμπαθεστέρους: Ἡ σύμπιπταις ἐπανελήφθη καὶ πάλιν, καὶ πάλιν, καὶ πάλιν. Ὁ Ζαλοκώστας τῷ ἔγεινεν ἀφόρητος. Ἀπεπειράθη ν' ἀναγνώσῃ καὶ ἀντίστίχων, ἐνόμιζεν, ὅτι ἔβλεπε τοὺς μάγους τῆς κόρης ὀφθαλμούς. Ἠθέλητε νὰ φύγῃ καὶ δὲν ἠδυνήθη, ὥστε τις εἶχε καθηλώσει αὐτὸν εἰς τὸ κάθισμά του.

Μετὰ τινὰ ὥραν, ἦτις τῷ ἐφάνη δευτερόλεπτον, αἱ γείτονές του ἠγέρθησαν καὶ ἀπῆλθον. Ὁ Διόδωρος ἐστενοχωρεῖτο νὰ μείνῃ πλέον ἐκεῖ. Ἐνόμισε μάλιστα, ὅτι ἡ ξανθὴ κόρη κᾶτι τοῦ ἀφήρесе καὶ παρ' ὀλίγον ν' ἀναφερθῆ εἰς τινὰ ἀστυνομικὸν κλητῆρα, ἐκεῖ περιδιαβάζοντα. Ἠγέρθη, ἐξῆλθε, καὶ ἠκολούθησε τὰ ἴχνη της αὐτομάτως. Μετὰ τινὰ ὅμως βήματα συνῆλθεν εἰς ἑαυτὸν, ἐσκέφθη, ἐγέλασε καὶ ὀπισθοδρόμησε. Μετενόητεν ἔπειτα καὶ ἰδοκίμασε νὰ ἐπανεύρῃ τὸν ξανθὸν ἀστέρα του. Ἀλλ' ἦτον ἀργά. Τὸ ἄστρον του εἶχε δύσει, παρακάμψαν τὴν Ἀγγλικὴν ἐκκλησίαν.

Τοιοῦτοι αὐτοματισμοὶ ἀπαντῶσι συχνάκις ἐν τῷ βίῳ. Μάλιστα οἱ γλυκύτεροι καὶ φλογερότεροι ἔρωτες ἐκ τοιούτων συμπτώσεων γεννῶνται, πρὶν ἢ ὁ νοῦς σκεφθῆ καὶ ταλαιπωρηθῆ ἡ καρδία. Κυριεύουν οὕτως εἰπεῖν ἐξ ἐφόδου καὶ ἄνευ στρατηγικῶν σχεδίων καὶ διατυπώσεων.

Ὁ Διόδωρος ἐπανῆλθεν οἴκαδε. Δι' ὅλης τῆς ἑσπέρας κατὰ γόητα ἀντικατοπτρισμὸν εἶχεν ἐνώπιόν του τὸ ἐράσμιον πρόσωπον τῆς Ξανθῆς κόρης. Ἡύχθη ἐκ ψυχῆς νὰ τὴν ἴδῃ ἐν ὄνειρῳ. Ἀλλὰ φεῦ τῆς ματαίας ἐλπίδος! Τὴν νύκτα ἐκείνην εἶδε καθ' ὕπνου, ἀντ' ἐκείνης, σκυθρωπὸν τὸν ξενοδόχον του, ζητοῦντα τὴν ἐξόφλησιν ἐνὸς μικροῦ λογαριασμοῦ. Οὐδὲν ἀνιερῶτερον ἢ νὰ διώκῃς ἀηδόνα καὶ νὰ ἐμπίπτῃς εἰς ὄνυχας γυπὸς.

Τὴν ἐπαύριον ὁ Διόδωρος ἠγέρθη ὀλίγον δύσθυμος. Τὰ μαθήματα τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὸν κατέστησαν ψυχρὸν εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῆς Ξανθῆς κόρης. Ἐσκέφθη ἄλλως, ὅτι ἡ ἀνάμνησις αὐτῆ ἦν φαντασιοπληξία, διότι οὐδὲν πρὸς ἐκείνην τὸν συνέδεε. Τόσον ἔγινε συνετὸς, ὥστε τὴν δείλην ἔκαμε περίπατον πρὸς τὰ Πατήσια. Ἐν τούτοις παρετήρησεν, ὅτι ὁ περίπατος ἐκεῖνος, πολυάνθρωπος ἄλλως, ἦτον ἔρημος καὶ ἄχαρις καὶ πῶς βεβιασμένος. Ἀπέδωκε τοῦτο εἰς κακοδιαθεσίαν καὶ ἐφησύχασε.

Τὴν ἐπιούσῃν εἶχεν ἐπιστολὴν καὶ χρήματα. Τί χρήματα; 55 δραχμὰς παλαιὰς, διότι μὲ τόσας μόνον συνετηρεῖτο κατὰ μῆνα. Ἐσπευσε νὰ ἐξοφλήσῃ τὰ χρέη του, ἀνερχόμενα εἰς δραχ. 14, <sup>60</sup>/<sub>100</sub>. Μὲ τὸ ὑπόλοιπον ἦτο Συγγρός ὁ Διόδωρος, διότι ἦτο καὶ πολὺ ὀλιγαρκής.

Τὴν δείλην ἐξῆλθεν εἰς περίπατον μέχρι τοῦ Κήπου τοῦ λαοῦ. Ἐνόμισε καλὸν νὰ προχωρήσῃ εἰς τὰς στήλας (ὡς ἐλέγοντο τότε) τοῦ Ὀλυμπίου Διός. Ὡ, νὰ τὸ Ἄντρον τῶν Νυμφῶν! . . . . πορεύεται ἐκεῖ αὐτομάτως. Συνέβη αὐτῷ ὅ,τι καὶ εἰς τὰ πλοῖα, τὰ πλησιάζοντα πρὸς τὸ μυθῶδες μαγνητικὸν ὄρος καὶ χάνοντα τὰ σιδηρικὰ των, πρὸς ἐκεῖνο ἰπτάμενα.

Εἰς τὴν αὐτὴν τῆς προχθὲς θέσιν καὶ τράπεζαν ἀκριβῶς ἐκάθητο ἡ Ξανθὴ κόρη μετὰ τινος σεβασμίας γραίας. Τῷ ἐφάνη, ὅτι

τὸν ἀνέμενον. Οὕτως ἐνόμισεν ὁ Διοδώρος. Ἐτοποθετήθη εἰς πλησίον τράπεζαν καὶ τὴν ἐθεώρει ἐν ἐκτάσει. Τὴν ἐθεώρει μόνον ἢ Ὅχι! τὴν κατέτροφε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, ὡς ἀρχαιομανῆς καλλιτέχνης τὸ ἔνθεον ἄγαλμα τῆς Ἀφροδίτης τῶν Μεδίκων. Τὴν εὖρεν ἀσυγκρίτως ὠραιότεραν καὶ συμπαθητικώτεραν. Τὸ βλέμμα τῆς κόρης ἐμάντευσε τὴν καρδίαν τοῦ Διοδώρου, διότι ἡ νεότης, ὡς πρὸς τοῦτο, ἔχει μυστηριώδη τινὰ ἀγγίνοιαν καὶ διαγνωστικὴν, καὶ συνητᾶτο συμπαθῶς μὲ τὸ τοῦ ἀγνώστου φίλου της. Ὁ Διοδώρος διετέλει ἐν μαγγανείᾳ καὶ ἐνόμισεν, ὅτι διεκρίνεν εἰς τὰ χεῖλη της κολακευτικώτατον ἐλαφρὸν μειδίαμα. Ἦτον εἴλωσ της πλέον.

Ἠγέρθησαν ἐκεῖναι, ἠγέρθη καὶ αὐτός. Ἐξῆλθον καὶ ἐξῆλθε. Χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τί κάμνει, τὰς παρηκολούθησεν, ὡς δορυφόρος οὐράνιον πλανήτην. Ἐβιάδιζεν, ὡς ὑπνοβάτης, μηδὲν πέραξ βλέπων πλὴν τῆς ξανθῆς του. Ἐπὶ τέλους μετὰ πολλοὺς ἐλιγμούς, αἱ Κυραὶ εἰσέρχονται εἰς τινὰ θύραν τῆς συνοικίας τῆς Νεαπόλεως. Ὁ Διοδώρος ἔστη καὶ μετὰ κριφίξ χαρᾶς, διότι καὶ αὐτός κατόκει ἐν τῇ αὐτῇ συνοικίᾳ, περιεργάζετο δῆθεν τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ φαρμακείου τοῦ κ. Καρύδα, κυρίως ὅπως τὰ παράθυρα πλησίον οἰκίας. Μετὰ πέντε λεπτὰ ἀνοίγει ἐν τούτων καὶ ἐπιφαινεταὶ ἡ ξανθὴ κόρη τοῦ Ἰλισσοῦ ἄνευ πύλου καὶ ἐπενδύτου. Τὴν εἶδεν ἰλαρῶς ἄλλ' ἐκεῖνη μόλις τὸν ἠτένισεν, ἀπεχώρησε σοβαρά.

Ἦτο σόφρων καὶ ἀγνή ἡ ξανθὴ κόρη καὶ εὗρισκε πολὺ τολμηρὸν τὸ τελευταῖον διάβημα τοῦ Διοδώρου. Ἄλλ' οὗτος ἐξέλαθεν, ὅτι θὰ τὴν ἐφώναξεν ἡ μάμμη της (διότι μάμμη της βέβαια θὰ ἦτον ἡ γραία τοῦ περιπάτου) καὶ δὲν παρεξήγησε τὴν σοβαρότητα. Τοῦναντίον ἀπῆλθε περιχαρῆς, ὡς νικητῆς ἐνθιμίμβω.

Τὴν ἐσπέραν ἐκλείσθη ἐνωρὶς εἰς τὸ δωμάτιόν του. Ἠσθάνετο ἐνεαυτῷ ἀγνωστὸν τινὰ εὐδαιμονίαν καὶ οὐράνιον ἡδονήν. Ἐλαβεν ἀνὰ χεῖρας τὴν **Ἱστορίαν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Δικαίου**, ἀλλ' ἰδοὺ τί ἀνεγίνωσκεν ἐν αὐτῇ καὶ τί ἐμυολόγει. « — Ἐκεῖ λοιπὸν ἡ ξανθὴ μου κατοικεῖ! — Πόσον εἶνε ὠραία, πόσον εἶνε ὠραία! — Τί ὀφθαλμοὶ γόητες, τί μαγνῆται! — Τί κόμη χρυσοῦ καὶ ἀβρά!

— Τί θελκτικὸν καὶ ἐπαγωγὸν πρόσωπον! — Πόσον μ' ἀρέσει νὰ τὴν βλέπω! — Χίλια ἔτη ἤθελον νὰ τὴν ἀτενίζω! — Διατί, ὅταν ἐβάδιζε, μοὶ ἐφαίνετο, ὡς φευγὸν ὄνειρον γλυκὺ ἑαρινῆς νυκτός; — Ὅλα τὰ δένδρα καὶ οἱ θάμνοι τοῦ Ἰλισσοῦ ἦσαν ἀνθοστόλιστοι, ὅτε ἐκείνη ἦτον ἐκεῖ πλησίον μου! — Πῶς νὰ τὴν λέγουν; — ὦ, ἀν εἴξευρον τὸ ὄνομά της! — «Εἰς τὸ ῥόδον, λέγει ὁ Μεταστάσιος, δότε οἰονδήποτε θέλετε ὄνομα· θὰ διαμείνῃ ῥόδον». — Συγγνώμην, φίλε μου Μεταστάσιε. Δὲν θέλω ἐγὼ τὸ ῥόδον μου νὰ λέγηται μολόχη ἢ ἄγρωστις! — Θέλω ἡ ξανθὴ μου νὰ λέγηται Ἄγγελος, νάρκισσος, ἐλίχρυσος, Ὑάκινθος, παραδείσιον πτηνὸν, Ναϊὰς, Ἐσμεράλδα, Λάουρα, Χάρις, Αἴγλη, Ἀηδὼν, Ἀρμίδα, Γαλάτεια, Ἀταλᾶ, Στέλλα, Βεατρίκη. . . . . καὶ πάλιν δὲν εὐχριστοῦμαι, Μεταστάσιε. Θέλω νὰ ἔχῃ ὄνομα ὅλων αὐτῶν ὁμοῦ γλυκύτερον, ἀρμονικώτερον. — Τί ἔχει ἡ καρδίᾳ μου καὶ πάλλι τόσον; — Διατί ὑγραίνονται οἱ ὀφθαλμοὶ μου; — Διατί τὸ σῶμα μου κυριεύει γλυκυτάτῃ ἀτονίᾳ; — Θεέ μου, πόσον τὴν ἀγαπῶ, πόσον τὴν ἀγαπῶ! Πόσον τὴν ἀγαπῶ. . . . .

Οὕτως ἐμονολόγει ὁ Διόδωρος, καρδιαλγῶν, ἐπὶ τρεῖς περίπου ὥρας, ὅτε ὁ, εὐεργέτης τῶν πασχόντων, ὕπνος ἐπεκάθησεν εἰς τὰ βλέφαρά του. Κατεκλίθη καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀπεκοιμήθη, ψελλίζων. «Καλὴν Σου νύκτα, Ἀρμίδα μου! Ὑπνον γλυκὺν, Βεατρίκη μου!»

## III

Διέρρευσαν ἕκτοτε εἴκοσι περίπου ἡμέραι, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον ἀκριβὲς ἀντίγραφον ἢ μίᾳ τῆς ἄλλης. Ὁ Διόδωρος ἠσθάνετο βραθυμῶν τὸ πάθος του, αὐξάνων. Πειπειραμένος ἐραστῆς ἤθελεν ἐκβιάσει μίαν λύσιν εἰς τὸ διάστημα τοῦτο. Ἄλλ' ὁ Διόδωρος ἦτον ἄτομος καὶ ἀμήχανος. Νὰ εἶπῃ εἰς τὴν ξανθὴν του δύο λέξεις, τὸ εὔρισκε τόλμημα ἀκατόρθωτον· ὁμοίως δὲ καὶ νὰ τῇ γράψῃ. Ἄλλως τε ἦτο τόσον εὐτυχῆς ἤδη, κατὰ τὴν ἰδέαν του, ὥστε ἐπίστευεν, ὅτι ἦτον εἰς τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς μακαριότητος. ὦ ἀγναὶ καὶ ἀφελεῖς πεποιθήσεις, ὦ χρυσοὶ χρόνοι τῆς ἀγνοίας καὶ τῶν παλμῶν, πόσον εἴσθε γλυκεῖς καὶ αἰθέριοι, πόσον εἴσθε πράγματι εὐτυχεῖς!

Ὁ Διόδωρος, ὅπου δῆποτε ἤθελε νὰ υπάγη, διήρχετο ἐκ τῆς οἰκίας τῆς Ξανθῆς του. Τὴν ἐβλεπε συνεχῶς μακρόθεν. Ἄτελεύτητοι συμπτώσεις συνετέλουν εἰς τὴν εὐτυχίαν του αὐτῆν. Ὅπως εἰς πολλὰς ἐν γένει περιστάσεις τοῦ βίου, οὕτω καὶ εἰς τὸν ἔρωτα αἱ συμπτώσεις πολλὰ ἀπεργάζονται. Ἐκείθεν ἐπορεύετο εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἐκείθεν πανταχοῦ. Τὴν ἐπανείδεν ἐν τῷ μεταξὺ ὀκτάκις εἰς τὸν Ἰλισσὸν καὶ δις εἰς τὸν Βασιλικὸν κήπον, μειδιδῶσαν πάντοτε καὶ εὐχριν. Καθίστατο ὁσημέρκι ῥεμβώδης καὶ μισάνθρωπος· ὅλος ὁ ἄλλος κόσμος τῷ ἦτον ἀφόρητος, διότι ἡ Ξανθή του ἦτο τὸ σύμπαν. Ὅπου ἦτον ἐκείνη, ἐκεῖ ἦνθε ἕκρ μυροβόλον καὶ ἐμελώδου ζέφυροι Παράδεισου. Ὅπου δὲν ἦτον ἡ Ξανθή, ἐκεῖ ἦτον ἔρημος ἀγρία καὶ ἀσφυκτική. Ἄλλὰ Rien ne suffit à l'amour. On a le bonheur, on veut le paradis; on a le paradis, on veut le ciel. Ἡ καρδιά του ἐπλημύρει καὶ ἤθελε νὰ τῇ λαλήσῃ. Πῶς νὰ γίνῃ τοῦτο! Ἐσκέπτετο, ἐσχεδιάζεν, ἀπεφάσιζε. . . . διήρχετο ὅμως διὰ τῆς οἰκίας τῆς τὴν ἐβλεπε μόνην εἰς τὸ παράθυρον, διήρχετο πολὺ πλησίον, ἤγειρε τὴν κεφαλὴν, ἤνοιγε τὰ χεῖλη. . . πλὴν φεῦ! γλωσσοπέδη μυστηριώδης καὶ ἄλυτος τὸν ἐκράτει ἄναυδον. Ἡ σκηνὴ αὐτῆ ἐπανελήφθη πεντάκις εἰς μάτην· ἐν τῷ δωματίῳ του μόνος ἦτον εὐγλωττος· ἐνώπιον ἐκείνης ὅμως ἀγαλμα βωβόν. Τῷ ἐφάνετο παράδοξον, ἀνεξήγητον, νὰ δένηται ἡ γλῶσσα του εἰς τὴν θεάν ἐκείνης. Ἐσκέφθη νὰ τῇ γράψῃ καὶ ἐπὶ τεμαχίου ῥαίου χάρτου μετὰ πολλὰς ἀποπειράς, ἔγραψε τὴν φράσιν «Σὲ ἀγαπῶ!» Δὲν κατάρθωσεν ὅμως νὰ τῇ τὸ δῶσῃ. Ὁ Διόδωρος οὕτως ἤρχιζε νὰ υποφέρῃ πολὺ, εἶδος τι ἡδέος μαρτυρίου. Ἡρώτα τὰ λευκάνθεμα, ἂν τὸν ἀγαπᾷ, καὶ αἱ ἀπαντήσεις των ἦσαν ἀντιφατικαί. Οὐτε ὄνειρα κἂν τὸν παρεμύθουν. Ἐβλεπεν ἐνίοτε τὴν Ξανθὴν του καθ' ὕπνου, ἀλλ' οὐδέποτε μόνην· πάντοτε ἦτο μαζὴ τῆς ἢ υποτιθεμένη μᾶμμα τῆς. Ἐν τινι ὄνειρῳ ἀπεπειράθη νὰ φονεύσῃ τὴν γραίαν δι' ἐγχειριδίου καὶ ὁ ὑπαστυνόμος τοῦ τμήματος τὸν ἔρριψεν εἰς τὸν Μενδρεσέν. Ἐγείρεται καὶ εὐρίσκει τὸ κηρίον τῆς τραπέζης του χαμαὶ καὶ τεθραυσμένον καὶ τὸ ἐφύλαξεν ὡς προσφιλὲς ἐνθύμημα. Μυρία ἄλλα ἐπασχεν. . . .

Μιᾶ τῶν τελευταίων τούτων ἡμερῶν ὁ Διόδωρος εὗρεν ἀνέλπι-

στον εὐτυχίαν. Διελθὼν τοῦ Ἰλισσοῦ, ἐπορεύθη εἰς τὸν βασιλικὸν κήπον. Ἐκεῖ εἶδε τὴν ξανθὴν του, καθημένην παρὰ τῇ μικρᾷ λίμνῃ τῶν κύκνων. Ἡ κόρη ἐτέρπετο καὶ ἐρέμβιαζε, θεωροῦσα αὐτοὺς ἐπιχαρίτως κολυμβῶντας. Ὅτε ὅμως εἶδεν ἐγγὺς διελθόντα τὸν Διόδωρον, ἡ ὄψις τῆς ἐγένετο ὑπωχρος καὶ εἶτα ῥοδινοτέρα. Ἐλαφρὸν ἀγγελικὸν μειδίημα ἐσκίρτησεν εἰς τὰ ῥόδα τῶν χειλέων τῆς. Ὁ Διόδωρος, ὑποτρέμων, ἀφῆκε νὰ πέσῃ πλησίον τῆς ἐκτῆς χειρὸς του ἐν μικρὸν ἄνθος, ὑπερ ὃ ἔνεμος παρέσυρεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἐσθῆτος τῆς. Μετὰ τινὰ βήματα ὁ Διόδωρος, στρέψας τὴν κεφαλὴν, εἶδεν, ὅτι εἰς τὸ αὐτὸ μέρος εἶχε πέσει τὸ μανδήλιον τῆς ξανθῆς κόρης καὶ, ὅτι αὕτη, κύψασα, τὸ ἔλαβεν, ἐν ᾧ οἱ ὠραῖοι τῆς βόστρυχοι ἐχρῦσιζον εἰς τὰς ἀκτῖνας τοῦ δύοντος Φοίβου. Μετὰ πολλοὺς δικδρομούς τοῦ κήπου, ὁ Διόδωρος, ἐπιστρέφων, εἶδε μετ' ἀβρόχου χαρᾶς τὸ ἀνθύλλιον του εἰς τὸ ἄβρον στῆθος τῆς κόρης. Τῇ ἐμειδίασε σκιρτῶν καὶ ἔφυγεν, ὥσπερ μηδὲν τι πλεον ἄλλο εἶχε νὰ ποιήσῃ.

Μετὰ μίαν σχεδὸν ὥραν ὁ Διόδωρος, εὐθυμὸς καὶ ζωηρὸς, διήρχετο ἐκ τοῦ φαρμακείου τοῦ κ. Καρύδα. Ἐπανεῖδε καὶ πάλιν τὴν κόρην τῶν παλμῶν του. Ἀλλὰ ποία ὑπῆρξεν ἡ χαρὰ του, ποία ἡ ἐκστασις, ὅτε ἡ ξανθὴ κόρη ἔκλινε τὴν ἐρασμίαν αὐτῆς κεφαλὴν καὶ τὴν ἐχειρέτισε συμπληθέστατα! Ὁ Διόδωρος εἶδε τὴν φύσιν μαγικὸν διαδάκλον, τῷ ἐφάνη, ὅτι εὐρίσκετο εἰς τοὺς κήπους τῆς Κκλυβοῦς, ὅτι ἤκουε μελωδικώτατα πτηνὰ, κελαδοῦντα ἐν μεθυστικῇ ἀρμονίᾳ, ὅτι αὐτὸς ἦτο τοῦ πικρῶς τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ βασιλεὺς καὶ κύριος! . . . .

Ἀπῆλθεν ἀντιχειρτίσας ἕξ ἄλλος ἐκ χαρᾶς. Ἐδείπνησε μεγαλειωπῶς, διότι ἔφαγε μάλιστα καὶ γλύκισμα. Μετὰ τὸ δεῖπνον μετέβη εἰς ἐσπερίδα παρὰ τῇ φιλικῇ οἰκογενεῖᾳ, εἰς ἣν εἶχε συσταθῆ ἁπλοῶς.

Ἦτο πολὺ φαιδρὸς ἐν τῇ ἐσπερίδι. Ἡ οἰκοδέσποινα, κυρία Ἐλμείνα ἦτο γυνὴ εὐγενῆς πνευματώδης καὶ καλλίστη. Ὁ δὲ οἰκοδέσποτης κ. Μίνως ἦν ἀγαθὸς καὶ καλλίστης συναναστροφῆς ἄνθρωπος. Πρῶτῳ εἶχον ἐκτιμῆσαι τὸν Διόδωρον καὶ ἔδωκαν αὐτῷ θάρρος στενοῦ συγγενοῦς. Δὲν εἶχε παρέλθει μὴν, ἀφ' οὗτου ἐγνω-

ερίσθησαν καὶ τὸν θεόωρον σχεδὸν, ὡς ἴδιον τέκνον. Ἡ κ. Ἐλμίνια, ἰδοῦσα τὸν Διόδωρον, παρὰ τὸ σύνηθες, εὐχαριν, ἠθέλησε νὰ μάθῃ τί τῷ συνέβη. Ἐπειδὴ ὅμως ἐκεῖνος ἐφαίνετο δυσχεραίνων, ὡς εὐγενῆς καὶ ἀβρόβρον κυρία, μετέβλεπεν εὐφροῶς τῆς δουλίας τὸ θέμα. Ἡ ἑσπερίς διήλθεν εὐφρόσυνος.

Πῶς ὁ Διόδωρος μετὰ τοιαύτην ἡμέραν διήλθε τὴν ὑπόλοιπον νύκτα, παρκακλῶ, φίλοι ἀναγκῶσται, νὰ τὸ υποθέτητε.

Ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἡ καρδία του ἦτο τὸ κέντρον πάσης χαρᾶς καὶ πάσης χιμαίρας. Ἐβλεπε συνεχῶς τὴν ξανθὴν του, καὶ ἀντήλλασσε σιγηλοῦς χαιρετισμοῦς, διερχόμενος τῆς οἰκίας της. Ἀλλὰ τὴν τετάρτην δὲν τὴν εἶδε ποτῶς. Ἐστενοχωρήθη μεγάλως· ἦτον ἀπαισιόδοξος καὶ ἐφοβήθη πολλά. Ἡ στενοχωρία του μετεβλήθη εἰς ἀγωνίαν, διότι δὲν τὴν εἶδε καὶ τὴν ἐπομένην. *Quelle chose sombre de ne pas savoir l'adresse de son âme!* Μετέβη εἰς τῆς κ. Ἐλμίνιας ἀλλ' οὐδ' αὐτὴν εὔρεν ἐκεῖ, ἔμαθε δὲ παρὰ τῆς ὑπηρεταίας, ὅτι ἡ Κυρία της ἔλειπεν ἀπὸ χθὲς εἰς ἐξοχὴν χάριν διασκέδασις μετὰ τινος φιλικῆς οἰκογενείας, καὶ ὅτι θὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰς 4 M. M.

Ἀπῆλθε βαρῦθυμος. Ἄλλ' εἰς τὰς 5 M. M. μετέβη πάλιν εἰς τῆς κ. Ἐλμίνιας, ἥτις εἶχεν ἐπανέλθει. Ποία ὅμως ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς του, πῶτον τὸ θάμβος, ποία ἡ ἔκστασις, ὅτε, μόλις εἰσελθὼν εἰς τὴν αἴθουσαν, βλέπει μετὰ τῆς κ. Ἐλμίνιας καὶ τὴν ξανθὴν κόρην τοῦ Ἰλισσοῦ καὶ τοῦ βασιλικοῦ κήπου, τὴν ποθεινοτάτην φίλην του, κιθαρωδοῦσαν! . . . . .

Ἡ κιθάρα καὶ τὸ ἄσμα ἔπαυσαν παρευθὺς. Ἡ κιθαρωδὸς ἀπώλεσε τὴν γαλήνην τῆς μορφῆς της, βεβαίως δὲ καὶ τὴν τῆς καρδίας. Ὁ Διόδωρος, χαιρετίσας, ἐκάθισεν. Ἡ κ. Ἐλμίνια, φειδρά καὶ ἀνύποπτος, συνέστησεν αὐτὸν εἰς τὴν φίλην της. — Σὰς γνωρίζω, εἶπε, τὸν κ. Διόδωρον, πολὺ καλὸν νέον, φοιτητὴν τῆς Νομικῆς καὶ φίλον τῆς οἰκογενείας μας.

— Καὶ ἡ δεσποινὶς ὀνομάζεται; εἶπεν ὁ Διόδωρος, προλαμβάνων τὴν κ. Ἐλμίνιαν καὶ ὡσεὶ πάντα τὰ ἄλλα τὰ κατ' αὐτὴν ἐγίνωσκε.

— Ῥόζα! ὑπέλαβεν εὐθὺς ἡ ξανθὴ κόρη.

Τὰ χεῖλη τοῦ Διοδώρου διεστάλησαν λεληθότως, ὥσει ἐπανα-  
λαμβάνοντα τὸ ὄνομα, Ρόζα: μετὰ μυχίας χαρᾶς. Τῷ ἐφάνη με-  
λωδικώτατον·

—Εἶνε χρυσῆ φίλη μου, κ. Διόδωρε, προσέθηκεν ἡ κ. Ἐλμίνια κατὰ  
σπανία κόρη, πολὺ καθὼς πρέπει· Ἐν ἔτος γνωρίζομεθα καὶ τὴν  
εὔρον πάντοτε ἄγγελον. Βλεπόμεθα δὲ συχνὰ ὅπως δῆποτε, διότι  
δὲν κατοικεῖ πολὺ μακρὰν μας·

Ὁ Διόδωρος καὶ ἡ Ρόζα, μετὰ τὰς εἰς τοιαύτας περιστάσεις  
συνήθεις φιλοφροσύνας, ἔδωκαν ἀλλήλοις τὴν χεῖρα, πάλλοντες.  
Ὁ Διόδωρος ἔσφιγξε τὴν χεῖρα τῆς ὀλίγον καὶ τῷ ἐφάνη ἀφρώδης,  
ὡς τιλτὸς θάμβωξ. Ἡ Ῥόζα ἠρυθρίασε, χωρὶς ὅμως νὰ δείξῃ, ὅτι  
δυσχερστεῖται·

Ἡ κ. Ἐλμίνια δὲν ἐγνώριζε, τί μεταξὺ τῶν δύο τούτων φίλων  
τῆς συνέβαινε. Μετὰ δέκα λεπτά, ἅτινα διήλθον ὁμιλοῦντες περὶ  
τῶν θελγήτρων τῆς ἐξοχῆς καὶ τῆς ἐκδρομῆς των, ἡ Ῥόζα ἠγέρθη  
ν' ἀπέλθῃ. Ἡ κ. Ἐλμίνια ἔσπευσε νὰ τῇ φέρῃ τὸν πῖλον τῆς. Ἐμε-  
σολάβητεν ἐν λεπτὸν τῆς ὥρας, πλήρες μυγείας. Μαζῆ του καὶ  
μόνη! ὁ Διόδωρος δὲν εἶχεν ἴδει εἰς τὴν ζωὴν του στιγμὴν, ἠδονι-  
κωτέραν. Ἡτένιζον ἀλλήλους περιπαθῶς. Ἐν τῷ νῶ του ἐστροβι-  
λίζοντο λέξεις, φράσεις, ιδέαι, βοτρυδόν. Ἡθελε νὰ τῇ λαλήσῃ,  
ἀλλ' ἠγνῶσι, πῶς ν' ἀρχίσῃ, καὶ ἡ γλῶσσα ἠτόνει. Ἀλλ' ὅτε ἠ-  
κούσθη τὸ θῆμα τῆς ἐπανερχομένης κ. Ἐλμίνιας, ὁ Διόδωρος συνε-  
κέντρωσε τὰς δυνάμεις του, ἔλαβεν ἐσχάτην ἀπόφασιν καὶ ἐψιθύ-  
ρισε τῇ Ῥόζα ἕξκλλος καὶ στενάζων «Σὲ ἀγαπῶ!» Ἡ Ῥόζα κα-  
τεβίβασε τὰ βλέφαρα, μὴδὲν ἀποκριθεῖσα.

Ἡ κ. Ἐλμίνια εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν. Μετ' ὀλίγον ἡ Ῥόζα  
ἀπεχειρέτιτε μειδιῶσα καὶ ἀπῆλθεν. Ἡ κ. Ἐλμίνια ἐπληροφόρησε  
τότε τὸν Διόδωρον περὶ τῶν κατὰ τὴν Ῥόζαν καὶ ὅτι αὕτη ἦν  
ὄρφανὴ πατρὸς κόρη, υἱοθετηθεῖσα ὑπὸ πλουσίου τινός, ἀλλὰ φυ-  
λαργύρου θεοῦ τῆς, ἄπαιδος καὶ συνεπλήρωσε τὰς συστάσεις τῆς  
φίλης τῆς, ἐκθειάζουσα αὐτὴν μετὰ γυναικείου λυρισμοῦ καὶ δια-  
θεσθαιούσα, ὅτι ἡ Ῥόζα, ἂν δὲν ἦνε ἡ ὠραιότερα (τὴν στιγμὴν αὐ-  
τὴν ὁ Διόδωρος συνέστειλεν ὀλίγον τοὺς ὄφρεις), εἶνε ὅμως ἡ συμ-  
παθητικωτέρα καὶ ἐρασιμωτέρα κόρη τῆς συνοικίας.



Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ὁ Διοδῶρος ἀνεχώρησεν εὐχαρις καὶ γαλήνιος. Ἦσθ' ἄθ' ἡ μεγίστην ἀνακούφισιν ἢ ψυχὴν του, ἀφ' ἧς εἶπε τῇ Ῥόζᾳ τὰς δύο ἐκείνας λέξεις.

Ἴδού λοιπὸν πῶς ἐγνώρισοντο αἱ δύο αὐταὶ ὑπάρξεις· Μετὰ δύο ἡμέρας ἐπανεῖδον ἀλλήλους ἐν τῇ συναναστροφῇ τῆς ἐν Νεαπόλει οἰκίας τῆς κ. Ἐλμίνας, ὅπου ἡ Ῥόζα ἐπιθύρῃσεν εἰς τὸ οὖς τοῦ Διοδῶρου «Σὲ λατρεύω!» ὡς ἐν ἀρχῇ εἶδετε.

## IV

Ὁ Διοδῶρος ἐπορεύθη εὐθὺς εἰς τὸ δωμάτιόν του. Ἦτο τὸ εὐτυχὲς ἔρμειον τῆς γλυκυτέρας χαρᾶς καὶ τῆς ἰδανικώτερας εὐδαιμονίας.

Ποῖαι χίμαιραι καὶ πόσαι κατεκίλουν τὴν ἀγνήν του ψυχὴν! Ποῖα ἠδονὴ ἐξοίστρει τὴν παρθένον καρδίαν του! Ποῖα φλόξ διέτρεχε τὰς φλέβας του! Τὸ ἴνδαλμα τῶν ὀνείρων του ἠκτινοβόλει εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του . . . .

*Ardet amans Dido, traxitque per ossa furorem.*

— Λοιπὸν, ἔλεγε, μὲ λατρεύεις, ἔρατεινὲ μου ἄγγελε! Μοὶ τὸ εἶπον πρὸ μικροῦ τὰ ἴδια χεῖλη σου, ἀκριβή μου Ῥόζα! — Πόσον ἢ φωνὴ τῆς εἶνε εὐλαλος καὶ γλυκεῖα, πόσον εἶνε πάσης μελωδίας μελωδικωτέρα! — Δὲν θὰ πηγάζω πλέον ν' ἀκούω τὴν ἀηδὸνα τοῦ Βασιλ. κήπου. Ἡ φωνὴ σου, γλυκυτάτη μου Ῥόζα, εἶνε καὶ αὐτῆς τῆς ἀηδόνος, εἶνε καὶ χιλίων ἔτι ἀηδόνων μουσικωτέρα! — Σὲ ἀγαπῶ καὶ μὲ λατρεύεις. Δὲν ἔχω ἄλλην εὐτυχίαν νὰ ποθῆσω· ὁ κόσμος ὅλος δὲν μὲ χωρεῖ. Δότε μοι στρυχνίνην ν' ἀποθάνω εὐτυχῆς, νὰ διατρέξω τοὺς πλανήτας καὶ ὅλα τὰ οὐράνια σώματα, διὰ νὰ ἴδῃτε, ὅτι οὐδαμοῦ διαλάμπει τόση εὐτυχία! — Εἶνε ἀδύνατον, ἀπολύτως ἀδύνατον, νὰ εὐδαιμονῶσιν οὕτω καὶ αὐτοὶ οἱ ἄγγελοι! — Τίς σκαιὸς, τίς διστρυχμένος, τίς χαιρέκακος εἶπε τὴν γῆν κοιλάδα κλαυθμῶνος; Τίς ἰατρικὸς καὶ ἀνέραστος; μεμψιμοιρεῖ αἰώνως κατὰ τῆς ζωῆς; Δυστυχεῖς, δυστυχεῖς, ἐὰν ἠθέλετε γνωρίσει τὴν Ῥόζαν! — Ῥόζα μου, ἀρχάγγελε, Κυβέλη πάσης μου χαρᾶς, μὲ λατρεύεις! — Ὡ ἄγγελοι τοῦ οὐρανοῦ, ὦ θε-

σπέσια Χερουβιμ, τονίσατε εἰς θεῖα, κιθάρας ἀρμενικωτάτας ὠδὰς καὶ στήσατε ἐξαλλον χορόν! — Μὴ ἀναθάλης, βόδον τῆς ἀνοίξεως. Τῶν ἀνθέων ἡ πολυθελγητρος ἄνασσα εἶνε ἡ ἀγάπη μου, ἡ ἀποπνέουσα ὄλα τὰ μῦρα καὶ τὰς χάριτας τοῦ ἔαρος! — Εὐλογητὴ ἔστω ἡ στιγμή, καθ' ἣν, Ῥόζα μου, Σὲ εἶδον τὸ πρῶτον ὑπὸ τὰς φυλλάδας τοῦ Ἰλισσοῦ! — Πόσον ἦσο ὠραία, Ῥόζα μου! — Διατὶ ἔκτοτε ἡ εἰκὼν Σου εἶνε ἀναπόσπαστος τῆς καρδίας καὶ τῆς μνήμης μου; — Ἀφ' ἧς στιγμῆς, Ῥόζα μου, τὰ ἡδύλαλα χεῖλη σου μοὶ εἶπον τ' ὄνομά σου, ἀφ' ἧς μοὶ ἐψιθύρισαν «Σὲ λατρεύω», ὦ, ποῖα μεθύσκει τὴν καρδίαν μου ἡδονὴ καὶ χαρὰ, ὦ, πόσον εἶμαι εὐτυχής! — Καὶ θὰ ἦμαι πάντοτε εὐτυχής. Δὲν εἶνε ἀληθὲς, Ῥόζα, ὅτι θὰ ἦμαι πάντοτε εὐτυχής; — .....

Ὁ Διόδωρος τὴν νύκτα ἐκείνην κατεκλίθη πολὺ θραδίως. Ὁ ὕπνος του ἦτο θραχὺς καὶ διαλείπων. Περὶ τὸ λυκαυγὲς μόλις ἀνεπαύθη πλειότερον. Καί, ὅτε τοῦ καταράτου σαλεπισπόλου ἡ ὀξύτατη φωνὴ τὸν ἀφύπνισεν, ἀφῆκε βελούτατον στεναγμόν. Ἡδιστον ὄνειρον τὸν κατέθελεγεν: ἔβλεπεν ὅτι ἐξεδόθη νέα ἐφημερίς, ὑπὸ τὸν τίτλον «Σὲ λατρεύω», ὅτι τὸ καφεῖον τοῦ Ἰλισσοῦ μετωνομάσθη «Σὲ λατρεύω», ὅτι ἐπλήρουν τὰ κέντρα τῆς πόλεως θεατρικὰ προγράμματα, ἀναγγέλλοντα τὴν παράστασιν νέου δράματος «Σὲ λατρεύω», ὅτι εἰς τὰ ἀνάκτορα ἐδίδοτο χορὸς καὶ εἰσήγετο νέον ὄχλος τοῦ συρμοῦ, τονισθὲν ὑπὸ τοῦ μουσουροῦ κ. Πολίτη, καὶ κολούμενον «Σὲ λατρεύω», ὅτι τέλος πάντων ἡ γλυκυτάτη αὐτὴ φράσις ἐπλήρου τὸν κόσμον ὄλον' ὦ, ποῖας ἀδυναμίας ἔχει ἡ ψυχὴ, ποῖους ἰδιοτρόπους οἰστρους ἡ καρδίαν, ἡ νεκρά, ἡ κερθένος καὶ κατὰ πρῶτον ἐρῶσα καρδίαν!

Ὁ Διόδωρος ἦτο ἤδη τελείως εὐδαίμων. Οὔτε εἶχεν, οὔτε ἐγνώριζε, τί ἄλλο πλέον νὰ ποθῆσῃ. Τὴν ἡγάπα καὶ τὸν ἐλάτρευεν, ἰδοὺ τὸ πᾶν. Αἱ ἡμέραι των διέρρεον ἐν ἐκστάσει ἀγγέλων. Τὰς καρδίας των ἐπλήρου μέχρι στεφάνης γλυκυτάτη εὐδαιμονία, καθ' ἐκάστην στιγμήν ζωπυρομένη καὶ ἀνανεουμένη ἐκ θεῶν χιμαίρων καὶ παλμῶν.

Ὁ Διόδωρος ἐγένετο βεμβώδης καὶ φιλέρημος. Οὐδὲν ἠδύνατο νὰ τὸν ἐλκύσῃ πρὸς τὸν ὑπόλοιπον κόσμον. Τὸ πᾶν του ἦτον ἡ Ῥό-



ΛΕΩΝ ΓΑΜΒΕΤΤΑΣ

ζα. Οί φίλοι του τὸν ἔβλεπον πολλάκις βεμβάζοντα εἰς τὸν Ἴλι-  
σὸν καὶ τὸν Βασιλ. κήπον ἐν βαθείᾳ ἀφαιρέσει. Πλὴν πρὸς οὐδένα  
ποτὲ ἠνέωξε τὴν καρδίαν του. Εἶνε μυστηριώδης ὁ θαθὺς καὶ ἀ-  
ληθής ἔρωσ. Ζῆ, ὡς ὁ Οὐγολίνος, δάκνων τὰς σάρκας του. Ὁ ἄλ-  
λος ἐκεῖνος, ὁ κομπαστής· καὶ φλύαρος, εἶνε ψευδής καὶ κάπηλος  
ἔρωσ. Ἐπὶ ἔτη δλόκληρα ὁ Διόδωρος δὲν ἠδυνήθη ν' ἀτενίσῃ τὰ  
προσφιλή του τοπεῖα, ὅπου τὸ πρῶτον εἶδε τὴν Ῥόζαν, καὶ ὅπου  
τῇ ἔδωκε τὸ ὠραῖον ἀνθύλλιον, χωρὶς νὰ στενάζῃ ἐκ βαθέων ψυ-  
χῆς ἠδύτατα. Ἠγάπα περιπαθῶς τοὺς ἀστέρας καὶ πρὸ πάντων  
τὴν Σελήνην, διότι ἐνόμιζεν, ὅτι διὰ τῶν ἀκτίνων τῆς οἱ ὀφθαλ-  
μοί του συγκοινωνοῦσι μετὰ τῶν τῆς Ῥόζας του. Μίαν δὲ ἐσπέ-  
ραν σεληνοφειγγῆ, τῇ ἔλαγεν. «εἶσαι λαμπρὰ καὶ ὠραία, ὦ βασί-  
λισσα τῆς νυκτός. Ἄλλ' ἂν προβάλλῃ ἡ Ῥόζα μου, μὲ ἐν τῆς  
βλέμμα καὶ ἐν μεδίαμα, ἅτινα ἔλαμπον εἰς τὴν μαρμαίρουσαν  
μορφὴν τῆς, ὅτε μοὶ εἶπε «Σὲ λατρεύω!», εὐρὲ νέφη νὰ κρυβῆς,  
διότι θὰ λάμπῃ θὰ θαμβωθῇ ὁ κόσμος ὅλος, ὡσεὶ χιλιάδες ἡλίων  
ἀνέτελλον συγχρόνως εἰς τὸν Οὐρανόν!» Ἄλλοτε προσήλου τοὺς  
ὀφθαλμοὺς θαθέως εἰς τὸ ἄπειρον κυανοῦν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἄλ-  
λοτε ἐμονολόγει ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ Παρθενῶνος, αἰωρούμενος  
διὰ τῆς φαντασίας εἰς ἄλλους καιροὺς καὶ κόσμους, καθ' οὓς ἐπό-  
θει νὰ ἔξῃ μετὰ τῆς Ῥόζας του.....

Ὁ Διόδωρος ἔβλεπε συνεχῶς τὴν φίλην του παρὰ τῇ κ. Ἐλ-  
μίνᾳ συνήθως. Εἶχε καταστῆ δι' αὐτὸν ἀτμοσφαιρικός ἀγρ. Μίαν  
ἡμέραν, ἂν δὲν τὴν ἔβλεπεν, ἐφοβεῖτο ὅτι θ' ἀποθάνῃ ἐξ ἀσφυξίας.  
Ὁμοίως δὲ ἐπαθαίνετο καὶ ἡ Ῥόζα. Ἦθελε νὰ γνωρίζῃ εἰς πᾶσαν  
ὥραν καὶ στιγμήν, πού εὐρίσκεται ὁ φίλος τῆς ψυχῆς τῆς. Ἐζή-  
τησε μάλιστα καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ ἀντίγραφον τοῦ προγράμμα-  
τος τῶν πρκαδόσεων τῆς Σχολῆς. Τόσον ἡ ὑπαρξίς τῆς συνεδέετο  
ἢ ἀκριβέστερον συνεχέετο μετὰ τῆς τοῦ Διοδώρου, ὥστε, ὅτε μίαν  
ἡμέραν φίλη τις τὴν ἐκάλεσεν εἰς περίπικτον εἰς τὰς 5 μ. μ., ἡ  
Ῥόζα ἀπεκρίθη, ἀφηρημένη «ὄχι εἰς τὰς 5. Μὲ συγχωρεῖτε. Ἐχο-  
μεν Καλλιγᾶν 5—6!»

Ὁ Διόδωρος ἐσχέτισθη μετὰ τῆς οἰκογενείας τῆς Ῥόζας διὰ τῆς  
κ. Ἐλμίνας. Ἐκτὸς τούτου μετόκησεν εἰς ἕτερον δωμάτιον, τυ-

χαίως κενωθῆν, πλησιέστερον τῆς φίλης του καὶ ἐκ τοῦ ἐξώστου τοῦ ὁποίου ἐβλεπε τὴν Ῥόζαν, ποτίζουσαν τὰ ἄνθη ἐν τῷ δώματι τῆς οἰκίας της.

Ἐβλέποντο καὶ ἐλατρεύοντο. Καὶ, ὅπως ὁ Βολωνιακὸς λίθος, περὶ οὗ λέγεται, ὅτι ἐκτιθέμενος εἰς τὸν ἥλιον, διαπερᾶται ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας του καὶ λάμπει οὕτω καὶ νύκτα, οὕτω καὶ ἐκεῖνοι, χωρίζομενοι ὑπὸ ζωηροτάτης ἐντυπώσεως καὶ ἐμπνεύσεως, ἐνόμιζον, ὅτι καὶ ἐπὶ πολὺ ὕστερον ἐβλεπον ἀλλήλους, ὡσεὶ πάντοτε ἦσαν μαζῇ.

Ἐχει παρατηρηθῆ, ὅτι πολλάκις ἐρασταὶ ἐπαναλαμβάνουσι πρὸς ἀλλήλους μυριάκις τὴν φράσιν «Μ' ἀγαπᾷς;» πρὸς θεραπείαν ἀορίστου τινὸς ἀνάγκης ἢ φόβου τῆς ψυχῆς. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν συνέβαινε μεταξὺ τῶν δύο τούτων ὑπάρξεων. Τόσον ἦσαν πλήρεις ποιήσεως αἱ καρδίαι των, ὥστε οὐδέποτε ἠρώτων ἀλλήλους περὶ τοῦτου, οὔτε ἐγνώριζον τί ἐστὶ ζηλοτυπία. Μίαν δὲ ἡμέραν ὁ Διόδωρος ἠρώτησεν αὐτὴν, «Ζηλεύεις Ῥόζα μου;» καὶ ἡ Ῥόζα διεπράγη εἰς ὀξύτατον γέλωτα. Δὲν εἶχον ἐλπίδας, οὔτε ὀμίλησάν ποτε περὶ τοῦ μέλλοντος. Ἡ ἐλπίς εἶνε ἡ προσδοκία μελλούσης εὐτυχίας καὶ αὐτοὶ ἦσαν ἐν τῷ παρόντι πανευδαίμονες. Οὐδέποτε ὀμίλησαν οὐδ' ἐφαντάσθησαν νὰ ὀμιλήσωσι περὶ γάμου των. Ἦρκει αὐτοῖς, ὅτι ἐλατρεύοντο, ὁ δὲ γάμος τοῖς ἐφάνετο σκιαία τις πεζότης.

Αἱ ψυχαὶ των ἔζων ἐν ἀτμώδει τινὶ καταστάσει. Αἱ ὕψεις των ἐχρωματίζοντο ὑπὸ διακοῦς φαιδρότητος καὶ ἀφελείας. Οὐδέποτε ἐσχεδιάσαν τι διὰ τὴν ἐπαύριον. Αἱ συνεντεύξεις των ἦσαν πνοαὶ ἐσθινης αὔρας. Οὐδεμία τῶν ἀπείρων ἐκείνων, μικρῶν ἢ μεγάλων τοῦ ἔρωτος ἀλγηδόνων ἔθλιψε ποτὲ τὴν καρδίαν των.

Μόνοι ἢ μετ' ἄλλων εἰς συναναστροφάς, διασκεδάσεις, περιπάτους, πάντοτε ἐν τῇ αὐτῇ ἐτρύφων εὐδαιμονία.

Ἡδαιμόνουν, ὡς ἄγγελοι.

## V

Τὰς ἐσπέρας των διήρχοντο μαζῇ συνήθως παρὰ τῆ κ. Ἐλμίνης εἰς ἡδίστας, οἰκογενειακὰς ἐσπερίδας. Ἡ Ῥόζα ἦτο πάντοτε τῆς

συναναστροφῆς ἢ ἀκδῶν. Τόσον εὐμολπον ἦτο τὸ ἄσμα τῆς, ὥστε ἡ ἐξαδέλφη τῆς Σοφία τὴν ἀπεκάλει ἀηδῶνι. Ὅτε ἦδεν ἡ Ῥόζα, οὐδὲν ἄλλο στόμα ἦνοιγεν, ἢ μᾶλλον ἦσαν ὄλα ἀνοικτὰ διὰ τὰ πίνωσιν ἀπλήστως τὸ μέλι τοῦ κελκδήματός τῆς. Μίαν ἐσπέραν ἡ Σοφία ἀνεγίνωσκεν εἰς ἐπήκοον ὄλων τὸ μυθιστόρημα «Ματθίλλη» ἐν συγκινήσει, ἧς συνεμερίζοντο οἱ ἀκροαταί. Ἄλλ' ἡ Ῥόζα, λα-  
θοῦσα, λαμβάνει τὴν κιθάραν καὶ ἄδει γλυκύ τι ἀσματίον, ὅπερ συνείθιζε καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ ἀπαντῶσιν οἱ στίχοι.

«Τὸ φιλι εἶναι κρῖμα.

Εἶναι πρᾶγμα φυσικόν» . . . . .

Ἡ κιθαρωδία παρεγκώνισε τὸ μυθιστόρημα πρὸς λύπην τῆς ῥο-  
μαντικῆς Σοφίας καὶ ἄπλετον χαρὰν ὄλων τῶν ἄλλων. Ἡ Σοφία,  
ὀργίλη, τῇ ἐπιθύρῃσεν εἰς τὸ οὖς «εἶσαι ἀδιάκριτος ἐξαδέλφη μου!»  
Καὶ ἡ Ῥόζα τῇ ἀπεκρίθη. «Τί μὲ μέδεις! εἶμαι τόσον εὐτυχῆς ἐγὼ  
καὶ δὲν θέλω ν' ἀκούω τοιαύτας ἀηδίας!» — «Ἡ Ματθίλλη ἀη-  
δίς; Σᾶς συγχάρισω!» — «Εὐχαριστῶ. Ἄλλὰ τί τὸ θέλεις ἐξα-  
δέλφη μου! Δὲν μ' ἀρέσειν' ἀποκοιμῶμαι εἰς τὰς συναναστροφάς!»

Περιττὸν νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ κυρία Ἐλμίνια καὶ ἡ κ. Σοφία, αἱ  
μᾶλλον συναναστροφόμεναι τὴν Ῥόζαν, εἶχον κατὶ ἀμυδρῶς ὑπο-  
πτέυσει. Ἡ κ. Σοφία μάλιστα παρετήρει, ὅτι ἡ Ῥόζα ἐκόσμηε τὸ  
στῆθος μὲ ὁμοίον τι πάντοτε ἀνθύλλιον, ἐφ' οὗ ἡδέως προσηλοῦτο  
τοῦ Διοδώρου τὸ βλέμμα. Ἄλλ' ἡ δειλία καὶ ἄκρα τούτων προσφύ-  
λαξις δὲν εἶχε δώσει εἰς ἐκείνας ἀφορμὰς πλειόνων ὑπονοιῶν.

Ἐν τούτοις μίαν Κυριακὴν τοῦ Νοβρίου ἡ κ. Ἐλμίνια ἀνήγγειλε  
τῷ Διοδώρῳ, ὅτι ἡ Ῥόζα, κακοδιαθετοῦσα ὀλίγον, ἐκάλεσεν αὐτὴν  
διὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην περ' αὐτῇ εἰς συναναστροφὴν.

— Πηγαίνομεν μαζῆ, Διόδωρε; προσέθηκεν.

Ὁ Διόδωρος εἶχεν ἰδιαιτέραν πρόσκλησιν. Ἄλλὰ προσεποιήθη  
ἀφέλειαν καὶ ἄγνοιαν καὶ ἠρώτησε.

— Χωρὶς νὰ προσκληθῶ;

— Δὲν πειράζει, διότι εἴμεθα πολὺ γινώριμοι μὲ τὴν οἰκογένειαν αὐτῆν. Ἄλλως τε θὰ μὲ συνοδεύσης.

— Ἄς ἦναι. Σᾶς προσεκάλεσε βεβαίως ὁ θεὸς τῆς.

— Ὁ θεὸς καὶ ἡ θεία τῆς λείπουν πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν εἰς Κόρινθον.

— Καὶ μένει μόνη ἡ κ. Ῥόζα;

— Ὁχι, τὴν συντροφεύει πάντοτε ἡ ἐξαδέλφη τῆς καὶ ὁ μικρὸς ἀνεψιὸς τῆς.

— Πιθανὸν νὰ ἔλθω.

— Ὁχι, πιθανόν! Ὅθι μὲ ὑποχρέωσις πολὺ. Κακοδιαθετεῖ ὁ Μίνως καὶ δὲν ἔχω καθαλιέρον.

— Καλὰ λοιπὸν θὰ ἔλθω.

— Εὐχαριστῶ.

— Καὶ ποίαν ὥραν θὰ πηγαίνωμεν;

— Εἰς τὰς 8· μοὶ παρήγγειλεν ἡ Ῥόζα.

— Εἰς τὰς 8 παρὰ τέταρτον θὰ ἔμει ἐδῶ. Χαίρετε.

— Au revoir.

— Ὁ Διόδωρος ἀπῆλθεν εὐφρόσυνος. Πρὶν ἢ διαβῆ δὲ τὸν οὐδὸν τῆς ἐξωθύρας ἡ κ. Ἐλμίνια τῷ ἐφώνηξε.

— Διόδωρε, εἰς τὰς 8 παρὰ τέταρτον σὲ ἀναμένω.

— Πολὺ καλὰ. Ὅθι ἔμει ἐδῶ.

Τὴν 8ην ὥραν ἡ κ. Ἐλμίνια καὶ ὁ Διόδωρος ἀνῆρχοντο τὴν οἰκίαν τῆς Ῥόζας.

Ἡ Ῥόζα καὶ ἡ κ. Σοφία εἰδεξιώθησαν αὐτοὺς, ὅτον εὐγενῶς, τοσούτῳ καὶ φιλικῶς.

Εἰσῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς συνκαστροῦ, φωτιζομένης λαμπρῶς ὑπὸ μεγάλης πετρελαιολυχνίας. Ἡ θερμάστρα ἀνέδιδε πολὺ πῦρ καὶ ἡ ἀτμοσφῆρα τοῦ δωματίου ἦτο χλιαρὰ καὶ ἠδουπαλῆς, μυροβλοῦσα ἐκ δύο μεγάλων τρυφερῶν ἀνθοδεσμῶν, κειμένων ἐπὶ τῆς ἐν τῷ μέσῳ εὐμεγέθους τραπέζης.

Ἐκάθησαν κύκλῳ αὐτῆς. Ὁ Διόδωρος ἦτον, ὥστε μέθυσος ἐκ τῆς χραῆς του. Ἡ Ῥόζα ἔκαμνεν, ὡς τραλλή.

Ὡμίλου, ἐλογόπαιζον, ἤστειεύοντο, ἀπήγγελλον στίχους καὶ ποιημάτια, διηγούντο μικρὰ ἀνέκδοτα, ἔπαιζον καὶ ἡ ὥρα παρήρχετο.

Ἡ ὑπερέτρια ἐκόμισε φροῦτα καὶ ῥαβανί, εἰς τὰ ὁποῖα ἔκαμνεν ἔροδον ὁ Μάντης, ὁ μικρὸς τῆς Ῥόζας ἀνεψιός.



— Pas trop du zèle ! ἀνόητε τῷ παρετήρησε σοβαρῶς ἡ κ.

Σοφία.

— Κατὰ τὰς περιστάσεις ! προσέθηκεν ὁ Διόδωρος μειδιῶν.

— Καλὲ, μεταξύ μας εἴμεθα, ὑπέλαθεν ἡ κ. Ἑλμίνα. Ἄφετε, παρακαλῶ τὴν ἐθιμοτυπίαν. Τῶγε, Μάντη μου, ἐλεύθερα.

— Ἐγὼ δὲν ξεύδω Ἰταδικά, θεῖται δὲς μου διγάκι δαβανί ! εἶπεν ὁ Μάντης, ὅστις ἦτον ὀλίγον τραυλὸς καὶ πάντα, ὅσα δὲν ἐνδοί, ἔλεγεν, ὅτι ἦσαν Ἰταλικά.

— Ἐχει δίκαιον τὸ παιδί, προσέθηκεν ἡ Ῥόζα. Καὶ θὰ συνομολογήσης, ἐλπίζω — ἐξηκολούθησεν ἀποτεινομένη πρὸς τὴν ἐξαδέλφην της — ὅτι πᾶν λόγιον δὲν ἐφαρμόζεται παντοῦ καὶ πάντοτε.

— Δὲν συμφωνῶ ἀπεκρίθη μετὰ δογματικοῦ στόμφου ἡ κ. Σοφία. Ἐχω πλειοτέραν σοῦ πείραν τοῦ κόσμου καὶ ἐπιμένω, ὅτι αὐτὸ τὸ ρητὸν, πανταχοῦ καὶ πάντοτε πρέπει νὰ ἐφαρμόζεται. Εἶνε ὠφέλιμον εἰς πάσαν περίστασιν, εἰς τὰ γλυκίσματα, εἰς τὴν φιλαρέσκειαν, εἰς τὴν εὐφρολογίαν, εἰς τὴν φιλοδοξίαν, εἰς ὅλα καὶ εἰς αὐτὸν ἀκόμη τὸν ἔρωτα.

Εἰς τὴν τελευταίαν λέξιν ἡ Ῥόζα καὶ ὁ Διόδωρος ἠρυθρίασαν ἀκουσίως. Ἄλλὰ προσεποιήθησαν θάρρος καὶ ἀφέλειαν.

— Καὶ τίνα σχέσιν ἔχει τὸ ρητὸν σου μὲ τὸν ἔρωτα ; ἠρώτησεν ἡ Ῥόζα ὑπέρυθρος.

— Καὶ πολλὴν, φιλτάτη μου, ἀπεκρίθη ἡ Σοφία. Ἄν θέλῃς μάλιστα, εἰς τὸν ἔρωτα δὲν χρειάζεται ποσῶς ζήλος, διότι εἶνε τραυλὸς καὶ ἰδιότροπος. Ἡ δὲ φίλη μου ἡ Ἀερόπη μοὶ ἔλεγε προχθὲς, ὅτι εἶνε καὶ τυφλὸς, ἀφ' ὅτου ἤκουσεν, ὅτι γερμανὸς ἰατρὸς ἠγάπησέ ποτε καὶ ἐνυμφεύθη μίαν ἀράπισσαν !

— Ὁ ἔρωσ εἶνε τυφλὸς καὶ ὁ ἰατρὸς ἦτο θεότυφος ! λέγει μειδιῶσα ἡ κ. Ἑλμίνα. Ἀκούεις ἐκεῖ ἀράπισσαν ! Μὰ τότε, ὅταν πηγαινῆς εἰς τοὺς κήπους, δικαί δὲν κόπτεις μολόχας, ἀλλὰ προτιμᾶς τὰ βόδα ; ἐγὼ νομίζω ὅτι πρέπει νὰ διευθύνῃ ἡ καλαισθησία καὶ ὁ νοῦς.

— Καὶ ἡ καρδιά ; ὑπέλαθεν ὁ Διόδωρος.

— ὦ, ὦ, ἡ καρδιά ! Ἡ καρδιά εἶναι ἐν μικρὸν παιδίον, ἀποκρί-



νεται ἡ κ. Σοφία· ὅπως τὴν μάθησ. Δίδε του στερεάν τροφήν, δίκαι-  
ταν καὶ ὕπνον, νὰ ἔχη υγιάν. Δίδε του ζαχαρικά, κράτει αὐτὸ  
ἄϋπνον, νὰ τοῦ σαπήσουν τὰ δόντια, νὰ παθιάσῃ. Σκέπτεται,  
γνωρίζει ποτὲ, τί κάμνει ἡ καρδιά; . .

— Μὲ συγχωρεῖτε! διέκοψε, δειλὴ πως ἡ σιγῶσα Ρόζα. Ἐγὼ  
δὲν γνωρίζω ἀπ' αὐτὰ τὰ πράγματα. Ἄλλ' ἀκούω, ὅτι οὐδὲν γλυ-  
κύτερον τοῦ ἔρωτος.

— Καὶ ἐγὼ σοὶ λέγω, ἐπαναλαμβάνει ἡ κ. Σοφία, ὅτι οὐδὲν αὐ-  
τοῦ πικρότερον. Βλέπεις τὴν θάλασσαν τὴν πρῶταν καὶ ἐκ τῆς  
ἀκτῆς ἤρεμον καὶ νομίζεις, ὅτι εἶνε ὅλη καὶ πάντοτε γλυκεῖα  
καὶ μαλακῆ, ὡς βρέφος. Νὰ ἀναχθῆς, ἀηδόνι μου, εἰς τὸ πέλαγος,  
νὰ φυσῶσι λυσσαλέοι οἱ ἄνεμοι, νὰ σὲ κτυποῦν κύματα μεγάλα,  
ὡς θουὰ, νὰ ναυτιᾶς νὰ πνίγησαι, εἰς τρικυμίας, νὰ παλαίης μό-  
νη καὶ ἔρημος μὲ ὅλα τὰ στοιγεῖα τῆς φύσεως, ν' ἀναμῆνης σω-  
τηρίαν καὶ σωτηρία νὰ μὴ φαίνηται, νὰ ἐπικαλῆσαι τὸν Θεὸν καὶ  
νὰ σοὶ ἀποκρίνηται τῶν κυμάτων ὁ ἀφρός, νὰ χάνης τὸν νοῦν σου  
καὶ τότε . . . . καὶ τότε, Ρόζα μου, ἐλθέ νὰ μ' εἴπης, «Οὐδὲν τοῦ  
ἔρωτος γλυκύτερον!»

— Ὅπως τὸν σπουδάσῃ κανεῖς, παρετήρησε μετὰ λεπτῆς τι-  
νὸς χειρεκκείας ὁ Διδώρος. Ἄν ὅλα αὐτὰ δὲν ἦνε ὑπερβολαί, θὰ  
ἦνε ὅμως ἐξαιρέσεις ἀτυχεῖς. Ἐγὼ, ἐξηκολούθησε, παρατηρήσας  
τὴν συμπαθῶς ἀτενίζουσαν αὐτὸν Ῥόζαν, ἐγὼ, κ. Σοφία, συμφωνῶ  
μὲ τὴν ἐξαδέλφην σας. Ἀνέγων δὲ εἰς ἓν ὥρατον βιβλίον, ὅτι, ἐάν  
οὐδεὶς ὑπῆρχεν ἐρῶν εἰς τὸν κόσμον, ὁ ἥλιος θὰ ἐσβύνετο.

— Αὐτὰ εἶνε λόγια τοῦ ἀέρος, φίλε μου, προσέθηκεν ἡ κ. Σο-  
φία, κινῶσα τὴν κεφαλὴν. Πολὺ, ποῦ τὸν μέλει τὸν ἥλιον διὰ τὸν  
ἔρωτα! . . . Ἐγὼ πάλιν ἀνέγων εἰς ἓν ἄλλο βιβλίον, ὅτι ὁ ἔρως  
εἶνε ἓνας καλὸς ἀνθρωπίσκος ἀπὸ μάρμαρον, ἢ ἀπὸ πορσελάναν ἢ  
ἀπὸ γύψιν, μὲ μίαν βελονοθήκην καὶ μὲ πτερὰ εἰς τὸν ὄμιον καὶ  
ἔχει ἓν μανδύλιον ἀπὸ πατίσταν διὰ τὰ μάτιά του! . . .

Ἐμεσολάβησαν στιγμὰι σιωπῆς.

Ἡ Ῥόζα, ἐλέησεν τὴν κ. Σοφίαν, ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν «Τί κα-  
κία ἀφόρητος!» ὁ Διδώρος διενσεῖτο «εἰς τί σχολεῖον νὰ ἐδιδά-  
χθης ἄραγε αὐτὰ, δυστυχῆ Σοφία!» Ἡ δὲ Σοφία, «Στοιχηματί-

ζω, Ἐλμίνα μου, ἐπιθύρῃσεν εἰς τὴν παρακκημένην φίλην τῆς, ὅτι αὐτοὶ οἱ δύο ἀγαπῶνται!» Ἡ κ. Ἐλμίνα ἐμειδία.

Ἡ ὑπηρέτρια ἔφερε τὸν καφὸν πρὸ μιᾶς στιγμῆς.

— Γελάτε θεβαίως, κ. Ἐλμίνα, μὲ τὰς ἀπαισιοδοξίας τῆς φίλης σας. Δὲν εἶναι ἀληθές; εἶπεν ὁ Διόδωρος.

— ὦ, ὄχι! ἀπήντησε ζωηρῶς. Ἐγὼ δὲν ἔχω συμφέρον νὰ πολυναμιγνύωμαι εἰς αὐτά. Χαίρω μόνον, διότι ὁ καφὸς σας ἔχει ψυχὴν.

— Δὲν σὰς ἐνοῶ.

— Νά! αὐτὴ ἡ ἐπιπλεύουσα εἰς αὐτὸν πομφόλυξ λέγεται ψυχὴ Μ' ἐννοεῖτε τώρα;

— Ὁχι ἀκόμη.

— Κεὶ αὐτὴ ἡ ψυχὴ δηλοῖ, ὅτι ἔχετε ἄλλην τινὰ ψυχὴν, ἥτις σὰς λατρεῖε καὶ εἴσθε εὐτυχής. Τώρα ἴσως μ' ἐνόησατε.

— Σχεδὸν οὔτε τώρα! εἶπε, θεβιασμένως καὶ πως θορυβηθεὶς ὁ Διόδωρος.

— Τότε λοιπόν . . . . λόγια τῶν γυναικῶν! ἐφώνησεν εὐστρόφως ἡ κ. Ἐλμίνα. Ἄς ἔχη καθεὶς τὴν ιδέαν του καὶ ἃς μᾶς εἴπη ἡ Ρόζα κενὸν τραγουδάκι.

— Εὐχαρίστως, εὐχαρίστως! εἶπεν ἡ Ρόζα, ἀμέσως καὶ λαμπάνουσα τὴν κιθάραν τῆς, μὴ βλέπουσα τὴν στιγμὴν νὰ διακόψῃ τὴν ἐρωτικὴν συζήτησιν.

— Καὶ τί τραγοῦδι σοὶ ἀρέσκει ἐξαδέλφη μου; ἠρώτησε χαρίεσσα τὴν κ. Σοφίαν.

— Ὅ,τι θέλεις! ὅλα, ὅσα τραγουδεῖς, μ' ἀρέσουν, ἀηδόνι μου.

— Πόσον εἶσαι πάντοτε καλὴ καὶ ὑποχρεωτικὴ! ἐπανέλαβεν ἡ Ρόζα, τονίζουσα τὴν κιθάραν τῆς.

— Τί λόγος! προσέθηκεν ἡ κ. Σοφία, συσπῶσα τὰ χεῖλη καὶ διαστέλλουσα τὰς ὀφρεῖς.

— Τὸ τραγουδάκι, Ῥόζα, τὸ τραγουδάκι! ἀνεφώνησεν ἡ κ. Ἐλμίνα.

— Μπᾶ! ἐχάλασε μίαν χορδή. Τὸ λά δὲν συμφωνεῖ.

— Ἐλα τώρα καὶ σύ! εἶπεν ἡ κ. Σοφία ὁ Παγανίνης ἔπαιζε μὲ μίαν καὶ μόνην.

— Ἄς ᾗνε λοιπὸν, ἀπήντησεν ἡ Ῥόζα, πορφυρόχρους· καὶ οἱ ἄβροὶ τῆς δάκτυλοι· ἔθιξαν τὰς χορδὰς καὶ ἡ κιθάρα ἀφῆκε γλυκεῖς στεναγμούς. Εἶτα ἐπλήρου τὴν αἴθουσαν ἠδυπαθῆς ἁρμονία, καθηδύνουσα τὸν Διόδωρον, καὶ, ὡς ἀπὸ λάρυγγος ἀηδόνας, διεχύθη φωνὴ εὐμολπος, λιγυρὰ καὶ περιπαθεστάτη.

Τὴν ἤκουον ἐξεστηκότες καὶ ἡ Ῥόζα ἔψαλλεν.

Ἄχ θέλω, σὰν πουλί,  
Κ' ἐγὼ νὰ κελλαδήτω...  
Νεότης μου τρελλή,  
Γιὰ δὲν γυρίζεις πίσω;

«Θυμᾶσ' ἕναν καιρὸ;  
Στὰ χόρτα τ' ἀνθισμένα  
Ἔστηναμε χορὸ  
Πουλὶὰ ξελογιασμένα.

«Παρέκ' ἡ Θεανώ  
Μᾶς ἔκοψε λουλούδια  
Καὶ σκοῦσε τ' ὄρφανὸ  
Ἄπ' τὰ πολλὰ τραγούδια.

*Περρρρίφημα, ἀηδόνι μου, ! διέκοψεν ἡ κ. Ἐλμίνα, χειροκροτοῦσα.*

— Εἶσαι τετάρτη χάρις, προσέθηκεν ἡ κ. Σοφία.

Ἄἔκει, στὸν Ἰλισσὸ,  
Στοὺς κήπου· θράδου-θράδου,  
Μ' ἕνα πουλί χρυσὸ  
Γυροῦσα στὸ σκοτάδι

Ἄ Διόδωρος ἐδάκρυεν ἐκ συγκινήσεων.

Ἄἔπροβαλλεν αὐτὸ,  
Κρυβόταν τὸ φεγγάρι.  
Ἄἔπαίζαν τὸ κρυφτὸ  
Μὲ νάζι καὶ μὲ χάρι!.....

Ἰσχυρὸς κρότος τῆς ἐξωθίρας διέλυσε τὴν μαγείαν τῶν κύκλων τῶν.

Ἡ Ῥόζα, ἀφείτα τὴν κιθάραν, ἠνέωξε τὸ παράθυρον καὶ πρὶν ἢ προλάβῃ νὰ ἐρωτήσῃ, τίς εἶνε, ἤκουσε βραγχγνώδη φωνὴν καὶ στρέψασα, εἶπε κάτωχρος.

— Ὁ θεὸς!!!

— Τί ὥρα εἶνε, κ. Διόδωρε; ἠρώτησεν ἡ κ. Σοφία.

Ὁ Διόδωρος εἶδε τὸ ὥρολόγιόν του καὶ εἶπε «Δώδεκα».

— Δώδεκα α α;!! ἐφώνησεν ἔκπληκτος ἡ Ῥόζα καὶ, λαβοῦσα κηρίον, ἔσπευσε εἰς τὴν κλίμακα, μηδὲ συγγνώμην ζητήσασα.

— Πῶς κάμνει οὕτως ἡ Ῥόζα; ἠρώτησεν ἡ κ. Ἑλμίνα.

— Δὲν σὰς τὸ εἶπον; ἀπήντησεν ἡ κ. Σοφία, χωρὶς νὰ ἐνόησῃ τι ὁ Διόδωρος, ὅστις ἐν τούτοις ἐκυριεύθη ὑπὸ αἰφνηδίας λύπης, ὅπως ἐνίοτε ὁ καταγάλανος καὶ μειδιῶν τοῦ ἔαρος οὐρανὸς καλύπτεται ἀπροσδοκῆτως ἀπὸ μαύρας καὶ ἀπαισίας νεφέλας.

— Μετὰ πέντε λεπτά ὁ θεὸς καὶ ἡ θεὴ ἀνῆλθον, κεκμηκότες ἐκ τοῦ ὄχληροῦ ταξιδίου, διότι ὁ καιρὸς ἦτο βροχερὸς καὶ ἀκατάστατος.

Ἐχαιρετίσθησαν τοὺς ἐν τῇ αἰθούσῃ καὶ διηγήθησαν ἐν ὀλίγοις τὰ τοῦ ταξιδίου των, καὶ ὅτι ἔκτακτος ἀφορμὴ ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ ταχύνωσι τὴν ἐπάνοδον. Ἡ κ. Ἑλμίνα δὲν παρέλειψε νὰ ἐκφράσῃ τὴν χαρὰν της, ὅτι ἔτυχε νὰ ἦνε ἐκεῖ τότε πρὸς διασκέδασιν τῆς Ῥόζας, ἣτις ἦτον ὀλίγον κκοδιχθέντος καὶ νὰ λάβῃ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ τοὺς ὑποδεχθῇ καὶ αὐτὴ.

Μετὰ ἐν τέταρτον ἡ κ. Ἑλμίνα καὶ ὁ Διόδωρος ἠγάθησαν καὶ ἀπῆλθον.

Ὁ Διόδωρος τὴν συνώδευσε μέχρι τῆς οἰκίας της. Καθ' ὁδὸν συνομιλοῦν. — «Εἶδες τί ὥρα εἶπε ἐπεράσαμεν; — Ἀλήθεια, ἀλλὰ πῶς ἐτελειώσαμεν! — Πόσον γλυκὰ τραγουδεῖ ἡ Ῥόζα! — Εἶνε ἄγγελος, κ. Ἑλμίνα! — Καλὰ μοὶ τὸ ἔλεγε καὶ ἡ Σοφία! — Τί σὰς ἔλεγε; — Μοὶ ἔλεγε . . . . μοὶ ἔλεγε . . . . τίποτε δὲν μοὶ ἔλεγεν. — Εἶνε σπουδαῖον καὶ ἀπόρρητον; — ὦ, ὦχι. Νά, μοὶ ἔλεγεν, πῶς ἐνόησεν, ὅτι εὐρίσκει τὴν Ῥόζαν ἄγγελον! — Καὶ; — Καὶ . . . . καὶ αὔριον τὰ σπουδαῖα! . . . .

Ὅτε ὁ Διόδωρος ἀπῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του, ἦτο μίᾳ μετὰ τὸ μεσονύκτιον. Ἡ καρδιά του ἔπαλλε σφοδρῶς ἐκ τῶν ἠδίστων συγκινήσεων τῆς συναναστροφῆς, ἡ φαντασία του ἀνέπλαττε παραδείσους εὐδαιμονίας, ἐμονολόγει, παραληρῶν, ἡ κεφαλή του ἐπύρεσσε καὶ εἰς τὰ ὦτα του ἤχει γλυκύτατον τὸ ἄσμα τῆς Ῥόζας καὶ ἰδίως ἡ στροφὴ,

• Ἐκεῖ στὸν Ἰλισσό,  
 Στοὺς κήπους βράδου-βράδου.  
 Μ' ἕνα πουλι χυρσοῦ  
 Γυρνοῦσα στὸ σκοτάδι» . . .

## VI

Ἐκ τοῦ ἐξώστου τοῦ νέου του δωματίου ὁ Διόδωρος, ἔβλεπεν, ὡς εἴρηται, τὸ δῶμα τῆς οἰκίας τῆς φίλης του. Ἡ Ῥόζα ἐγένετο σφόδρα φιλανθής καὶ συνεχῶς ἀνέβαινε τὸ δῶμα διὰ νὰ ἐπιμεληθῆται τῶν ἀνθέων τῆς. Ὁ Διόδωρος εὗρισκε πληκτικὸν τὸ δωμάτιόν του καὶ ἐξήρχετο συχνότατα εἰς τὸν ἐξώστην. Ἐκεῖθεν ἐβλέποντο, ἀντ' ἄλλαστον μυρίους αἰθερίους χαριτισμοὺς καὶ ἠὺδαιμόνουν.

Ἄλλ' ἦτον ἤδη Δεκέμβριος καὶ ὁ Διόδωρος, μένων τοσοῦτον εἰς τὸν ἐξώστην, προσεβλήθη ὑπὸ στηθικοῦ κατάρρου, ὅστις περιώρισεν αὐτὸν εἰς τὴν κλίνην του, ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα.

Ἡδημόνει αὐτὸς καὶ ἡ Ῥόζα ἠγωνία, ἀγνοοῦσα τὸ αἷτιον τῆς ἀπουσίας του. Ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας δὲν ἠρώτησε περὶ αὐτοῦ ἐκ φόβου μὴ παρεξηγηθῆ. Ἀλλὰ τὴν τετάρτην ἐπληροφόρηθη παρὰ τῆς κ. Ἐλμίνας, ὅτι κκοδικαθετεῖ. Κκοτεθλ θη ἡ τάλκινκ. Κκαὶ, ἀφοῦ ἐπὶ τρεῖς ἔτι ἡμέρας εἰς μάτην ἀνέμενε νὰ τὸν ἴδῃ, μετὰ δεινὴν πρὸς ἑαυτὴν πάλην καὶ μυρίους δισταχυμοὺς, ἐτόλμησε νὰ στειλῆ τὸν Μάντην εἰς τὸν Διόδωρον, ἕνα μάθη, πῶς εἶνε.

Ὁ Διόδωρος, ἰδὼν τὸ παιδίον, ἐσαίρητησεν ἐκ χαρᾶς, ἦν ἐκορύφωσεν ἡ πληροφορία τῆς ἀποστολῆς του. Τῷ εἶπε δὲ, ὅτι ἦτο καλὰ πλέον καὶ ὅτι μετὰ μεσημβρίαν θὰ ἐξήρχετο μέχρι τῆς κ. Ἐλμίνας.

Εἰς τὰς 2 Μ. Μ. ὁ Διόδωρος διῆλθεν ἐκ τῆς φίλης οἰκίας. Ἡ

Ῥόζα ἦτον ἐκεῖ. Ἡ ὀλιγοήμερος ἀπουσία τοῦ Διοδώρου εἶχε πληρώσει τὴν καρδίαν τῆς ἀγωνίας καὶ ἤθελε νὰ τῷ λαλήσῃ. Ὅτε δὲ οὗτος, εἰσελθὼν, τὴν ἐχαίρειτιζεν, ἡ Ῥόζα μετ' ἄκρας προσοχῆς ἔθηκεν εἰς τὴν παλάμην του κᾶτι, ὅπερ ἐκεῖνος ἀκαριαίως καὶ ἀδιωράτως ἀπέκρυψε. Ταῖς διηγήθη ἐν ὀλίγοις τὰ τῆς νόσου του καὶ ἀπῆλθε θιαστικός, προφασισθεὶς, ὅτι ὁ ἰατρός τῷ εἶχε διατάξει περίπατον.

Ὅτε ἐξῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν, ἐχώρησε πρὸς τὸ πεδῖον τοῦ Ἄρεως, παρατηρῶν κύκλῳ του ἀενάως, ὡς κλέπτῃς πρωτόπειρος. Ἰδὼν δὲ, ὅτι ἦτο πλέον μόνος καὶ ὑπ' οὐδενὸς παρετηρεῖτο, ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου του ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πρὸ μικροῦ ἡ Ῥόζα τῷ ἔδωκεν. Ἦτο μικρὸν τεμάχιον χάρτου, κυλινδροειδῶς τετυλιγμένον, ὡς τὰ ἐν τοῖς ζαχαρικοῖς ἐνστιχαῖς ὁ Διοδῶρος ἠσθάνθη τὴν καρδίαν του, πνιγομένην ἐκ παλμῶν καὶ τὴν πνοὴν του συγκοπτομένην. Ἀνέλιξε τὸ χαρτίον, τρέμων, ἀφοῦ τὸ κατησπάσθη, καὶ ἀνέγνω. « Ἄγγελε φύλαξ μου! Διατί μὲ ἐγκατέλιπες; Πόσου εἴμαι σήμερον εὐτυχῆς! ὁ Θεὸς καὶ ἡ Θεοὺς προσεκλήθησαν ἀπόψε παρὰ «τῆς κ. Ἐλμ. εἰς τὰς 8 θὰ ἤμῃ μόνη. Ἐλθε νὰ σὲ ἶδω. Ἐχω νὰ σοὶ εἶπω πολλά, πολλά, πολλά! »

Ὁ Διοδῶρος ἐν ἐκτίτσει καταρίλησε κατὰ γράμμα τὴν ἐπιστόλιον καὶ τὸ ἔθετο εἰς τὸ χαρτοφυλάκιόν του. Ἀνέμεινε δὲ τὴν ἑσπέραν μετὰ καταπλέγοντος πόθου καὶ οἴστρου. Ἀπερίγραπτον εἶνε τί τῷ συνέβαιεν. Αἱ μεσολαβήτασι ἐξ ὧρα τῷ ἐφάνησαν ἐξ αἰῶνες.

Τὴν 8ην Μ. Μ. ὦραν ἀκριβῶς ὁ Διοδῶρος, λιπόθυμος ἐκ δειλίας καὶ πόθου, διηυθυνθὴ παρὰ τῆ Ῥόζα. Ὁ καιρὸς ἦν ψυχρὸς καὶ σφοδρῶς ὁ ὠραῖος οὐρανὸς τῆς ἡμέρας.

Εὔρε τὴν Ῥόζαν του μόνην, λυσίκομον καὶ ἀνκμένουσαν. Εἰς τὸ στῆθος τῆς δὲ ἔφερεν ἀνθύλλιον τι, μεμιαραμένον, ὅπερ ὁ Διοδῶρος ἀνεγνώρισεν, ὅτι ἦτο τὸ ἀνθύλλιον του, τὸ ὁποῖον τῇ εἶχε προσφέρει εἰς τὸν Βασιλ. κῆπον παρὰ τῇ λίμνῃ τῶν κύκνων, καὶ ὅπερ ἡ Ῥόζα εἶχεν ἔκτοτε διαφυλάξει, ὡς τιμαλφές τι καὶ ἱερόν.

Αἱ ἐρωσάαι καρδίαι, ὅταν εὐρεθῶσιν ἐλεύθερα, ἔχουν μυστηριώδεις καὶ παραφόρους αὐτοματισμούς. Ὁ Διοδῶρος καὶ ἡ Ῥόζα, μὲ-

λις εδρέθησαν μαζί και μόνοι, πρὶν ἢ χαιρετίσωσιν ἀλλήλους, χωρὶς νὰ τὸ σκεφθῶσι, χωρὶς νὰ τὸ θέλουν, χωρὶς νὰ τὸ νοήσωσι, πῶς συνέβη, ἐξήφθησαν εἰς τὸν τράχηλον ἀλλήλων, περιεπτύχθησαν σπασμωδικῶς, καὶ μυρὶς ἀντήλλαξαν θερμότητα καὶ γλυκύτεα φιλήματα εἰς τὰ χεῖλη, τὰς παρειάς, τοὺς ὀφθαλμούς, τὸ μέτωπον καὶ τὴν κόμην. Ποιητῆς δὲν ἐφρνάσθη ποτὲ τρυφερωτέραν καὶ συγκινητικωτέραν σκηνὴν, οὔτε ἐνεπνεύσθη καλλιτέχνης ἐξαισιώτερον καὶ ἀρμονικώτερον σύμπλεγμα. Ἐμειναν ἐν τῇ στάσει ταύτῃ, ἐξεστηκότες καὶ ἄναυδοι, ψελλίσκοντες μόνον φράσεις τινάς, ἃς οὐδ' αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἀντελήφθησαν. Ἦσαν εἰς τὸ ζενίθ τῆς εὐδαιμονίας!

Μετὰ δέκα λεπτά τῆς ὥρας ἐκάθησαν εἰς τὸ ἀνάκλιτρον. Ἦτένισαν ἐπὶ πολὺ ἀλλήλους, μειδῶντες καὶ ἐν βαθείᾳ ῥέμβῃ. Εἶτα ἐλάλησαν.

— Διόδωρε!

— Ῥόζα μου!

Καὶ τὰ φιλήματα ἐπανελήφθησαν γλυκύτερα καὶ περιπαθέστερα.

— Διόδωρε, πόσον σὲ ἀγαπῶ!

— Ῥόζα μου, πόσον εἶσαι ὠραία καὶ ἐρασμία, πόσον εἶμαι εὐτυχεῖς, ὅταν σὲ βλέπω, πόσον σὲ λατρεύω!

Καὶ τὰ φιλήματα ἐπανελήφθησαν ἔτι γλυκύτερα καὶ ἔτι περιπαθέστερα.

— Δὲν θὰ μ' ἀγαπᾷς πάντοτε καὶ τόσον, ἀκριβέ μου;

— Ὁ ἔρωσ σου μοὶ εἶνε ζωὴ μου, καὶ θ' ἀποθάνω, ὅταν μοὶ λείψῃ. Ὁ ἔρωσ σου μοὶ εἶνε ὁ νοῦς μου, καὶ θὰ τρελλαθῶ, ὅταν στερηθῶ αὐτοῦ. Ὁ ἔρωσ σου μοὶ εἶνε ἡ καρδία καὶ θ' ἀπολιθωθῶ, ὅταν δὲν θὰ μὲ ζωπυρῇ πλέον. Καὶ, ὅταν συλλογιζώμαι, ὅτι θὰ μὲ λατρεύῃς, Ῥόζα, αἰωνίως . . . . . δὲν θὰ μὲ λατρεύῃς αἰωνίως, Ῥόζα μου;

— «Πόσον μὲ παρηγορεῖς! πόσον καλὰ ὁμιλεῖς! ἀνγκράζει ὁ ἐξαίρετος Ἄγγριος. Ἦθελες λοιπὸν μὲ ἀκολουθήσει εἰς τὴν ἔρημον;» Ἡ Μήλα τὸν ἐθεώρησε καὶ τῷ εἶπεν «Εἶνε, ὦς, ἐάν τὸ βυάκιον ἔλεγεν εἰς τὸ ἄνθος, τὸ ὁποῖον ἀπέσπασεν ἀπὸ τὴν ὄχθην του καὶ

τὸ δροῖον σύρει, βέρον. « Ἄνθος θέλεις ν' ἀκολουθῆς τὸ κῦμα μου ; »  
 Τὸ ἄνθος ἤθελεν ἀποκριθῆ· « Ὅχι δὲν τὸ θέλω »· καὶ ἐν τούτοις τὰ  
 κύματα θὰ τὸ ὄθουν ἠρέμα πρὸ αὐτῶν. » Διόδωρε, εἶσαι σὺ δ  
 Οὐτουζάρ καὶ ἐγὼ εἶμαι ἡ Μήλα τῶν Ναυσαίων !

Καὶ τὰ φιλημάτα ἐπικνελήθησαν αὐτομάτως βραγχῆα, γλυκύ-  
 τατα καὶ περιπαθέστατα.

Συνετροφῆτιαν οὕτως ἐπὶ ἡμίσειαν ὄραν εἰς γλυκυτάτα τοῦ ἀγ-  
 νοτέρου ἔρωτος ἐκπτάεις. Εἶτα ἠθάρθησαν ἀκούσιον φόβον, πα-  
 γερὴν, συστέλλοντα τὴν καρδίαν των.

— Ἡ ὄρα παρέρχεται καὶ θὰ πηγαίνω, ῥόζα ! εἶπεν ὁ Διό-  
 δωρος, ἐγερόμενος, στενάζων, καὶ κάτωχρος.

— Διατί πάλιν φεύγεις ; Ποῦ μ' ἀφίεις ; Ἀπήντησεν ἐκείνη  
 παραληροῦσα.

— Εἶνε θ καὶ ἂν ἔλθουν, . . . ἐχάθημεν !

Ἡ ῥόζα ἔμεινεν ἀκίνητος καὶ ἄναυδος, ὡς Καρυάτις τοῦ Παρ-  
 θεωνῶνος.

Εἶτα ἐστέναξεν, ἐξερράγη εἰς λυγμοὺς καὶ δάκρυα καὶ τῷ ἠθ-  
 χήθη καλὴν νύκτα.

— Au revoir ἐν θνεῖρα ! ἀπεκρίθη ὁ Διόδωρος.

Τὸν συνώδευσε, μέχρι τῆς ἐξωθύρας καὶ ἀπεχωρίσθησαν ἐν μέσῳ  
 φιλημάτων παραφόρων, ἠδίστων στόνων καὶ ἀγγελικῶν περιπτύ-  
 ξεων.

Ἦγον ἡ ἐσπέρα τῆς 14 Δεκεμβρίου 1866. Ἐμεινεν ἀνεξάλει-  
 πτος ἀπὸ τῆς μνήμης των.

Ἡ νύξ πρῆλθε τρικυμιώδης διὰ τὸν Διόδωρον. Ἠγρύπνει, πα-  
 ρελήρει, ἐπεκλειῖτο τὴν ῥόζαν ἀενάως, ἔλλαειν, ἐγάλα ἐν ταυτῷ,  
 ὡς παιδίον, ἦδε, ἐθημάτιζε, γλυκυτάτων χιμαριῶν ἔρμικιον, ἐστέ-  
 ναζεν καὶ ἐκαίετο ὑπὸ πυρὸς θείου, ὡς ἐν φλογεῖ καμίνῳ, δι' ὅλης  
 τῆς νυκτός.

## VII

Τὴν ἐπαύριον ὁ Διόδωρος ἦτο δύσθυμος. Ἡ προτέρα τοῦ νόσου,  
 αἱ συγκινήσεις καὶ ἡ κκοκχιρία τῆς προτεραιάς, εἰς ἣν εἶχεν ἐν



τῆ μέθῃ τῆς εὐδαιμονίας του ἐκ-εθῆ, καὶ ἡ παθητικωτάτη τῆς νυκτὸς ἀγρυπνία, τῷ ἐπῆνεγκον ὑποτροπῆν.

Ἐνεθυμήθη τὴν Ῥόζαν καὶ ἠρυθρίασε. Διανοεῖτο ἐν τῇ ἀγνό-τητί του, ὅτι ἡ συνέντευξις τῆς χθὲς ἦτον ἐγκλημα καὶ ὅτι οἱ ἄσπασμοί, οὗς ἀντήλλαξαν, ἦσαν ἀνοσιούργημα. Ἐνόμιζεν, ὅτι εἶχε πέσει εἰς ἀχανῆ ἄβυσσον!

Καὶ ὁμοῦς ἤθελε νὰ τὴν ἴδῃ. Ἐλίμωπτεν ἐν βλέμματι της. Καί-περ κκοροδιαθετῶν, ἐξῆλθε. Διῆλθε τῆς οἰκίας της. Ἡ Ῥόζα ἦτον εἰς τὸ παράθυρον. Μόλις ὁμοῦς τὰ βλέμματά των συνητηθήσαν, ἐν ἀκαρεὶ καὶ αὐτομάτως συνεστάλησαν καὶ κατεβίβασθησαν ὑπ' αἰ-διῶς τὰ βλέφαρα καὶ ἡ Ῥόζα ἔφυγεν ἐκ τοῦ παραθύρου.

Ὁ Διδώδωρος διηυθύνθη εἰς τὰ Χρυτεῖα, τὸ προσφιλὲς καὶ θερ-μὸν κέντρον τῆς ζωηρᾶς Πανεπιστημικῆς νεολαίας. Ἐκεῖ εὗρε φί-λον του, ἱατρὸν, ὅστις, ἰδὼν αὐτὸν, κκοροδιάθετον, τὸν συνεβού-λευσε ν' ἀποσυρθῆ ταχέως εἰς τὴν κλινὴν του.

Μετὰ δύο ὥρας ἠσθάνθη ἐλαφρὸν ῥίγος καὶ ἀπῆλθεν οἴκαδε. Ἀλλὰ τὸ ῥίγος ἐδιπλασιάσθη καθ' ὁδὸν, ὅτε εἶδε κλειστὸν τὸ προσφιλὲς τῆς Ῥόζας του παράθυρον. Ὅτε δὲ ἐφθασεν εἰς τὸ δω-μάτιόν του, κατελήφθη ὑπὸ πυρετοῦ.

Ἡ ὑποτροπὴ ἐδείνωσε τὴν νόσον. Δεκαεπτὰ ἀκριβῶς ἡμέρας ἔμεινε κλινῆρης ὁ Διδώδωρος. Ἦτον ἀξιοθρήνητος ἡ θέσις του. Ἐ-πασχεν πολὺ, ἔπασχεν διττῶς. Ἐνῶ δεινὴ ἐταλαιπώρει ἡ νόσος τὸ σῶμα, κατεβχτάνιζε τὴν ἀλγοῦσαν ψυχὴν του ἄλλη νόσος, δεινο-τέρη, ἀδιόρατος εἰς τὴν ἔξυδέρκειαν τοῦ ἱατροῦ. Ὁ ἱατρὸς τῷ εἶχε διατάξει αὐστηροτάτην νοσηλείαν. Ἀλλ' ἡ διάγνωσις ἦτον ἑτεροσκελῆς καὶ ἀτελής. Ὑψίστατο μαρτύριον ὁ ταλαιπώρος, μὴ δυνάμενος νὰ καλέσῃ, μηδὲ νὰ ἴδῃ κἄν, τὸν ἱατρὸν, ὅστις, καὶ νεκρὸν ἀκόμη, ἦτον ἱκανὸς νὰ τὸν θεραπεύσῃ. Ἐκεῖνος δὲ μόνον, ὅστις ἐτάζει τὰς ἐρώστας καὶ ἀλγούστας καρδίας, ἐκεῖνος μόνον γνω-ρίζει, οἷα καὶ ὅποσα ἔπασχεν ὁ πτωχὸς Διδώδωρος!

Ἐδυσφόρει καὶ ἠγωνία ἐρημος καὶ δυστυχία. Ἐνόμιζεν, ὅτι εἶχε χάσει τὴν ὕσασιν καὶ ἔζη ἐν τῷ σκότει. Ἀνεπὸβλει τὸ παρελθόν, τὸν Ἰλισσὸν, τὸν Βασιλ. κῆπον, τὰς ἐσπερίδας τὴν Ῥόζαν του, καὶ κῦφρῆντο διὰ τῶν ἡδίστων αὐτῶν ἀναμνήσεων καὶ ἐφρικία, φο-

βούμενος, μὴ ἀποθάνῃ. Μίαν δὲ στιγμήν ἡ νοσηλεύουσα αὐτὸν οἰκοδόσποινά του, δεισιδαίμων γράια, καταλαβοῦσα αὐτὸν ἐν τοιαύτῃ παλιρροίᾳ συγκινήσεων, ἐσταυροκοπήθη καὶ εἶπε θλιβερῶς τῷ συζύγῳ της. «Καλὲ, θὰ ἔχῃ δαιμονοπερίαξιν! εἶδες, ποῦ δὲν ἐφωνάξαμεν τὸν παπαῖ νὰ τὸν διαβάσῃ;»

Ὁ κ. Μίνως καὶ ἡ κ. Ἐλμίνα τὸν ἐπεσκέπτοντο συνεχῶς, τὴν παρεμβόθουν, τὸν ἐνεθάρρουν καὶ τὸν ἐπεριποιοῦντο, ὡς τέκνον των. Αὐτοὶ ἤσχαν ἡ μόνη του μικρὰ ἀνγκούφισις. Πλὴν φεῦ, ποία περιποίησις, ποία φιλοστοργία ἠδύνατο νὰ θεραπεύσῃ τὴν βαρυαλγοῦσαν ψυχὴν του, ἀφοῦ ἡ Ῥόζα του εἶχε γείνει ἄφαντος;

Καὶ ἐκεῖνη;

Τὰ αὐτὰ καὶ δεινότερα ἔπασχεν ἡ τάλαινα. Ὅτε ἐπὶ δύο ἡμέρας δὲν τὸν εἶδεν, ὅτε ἔμαθε παρὰ τῆς κ. Ἐλμίνας τὴν ὑποτροπήν τῆς νόσου του, ἐθλίβη βαρύτερον, ὑποθέσασα μάλιστα, ὅτι ἡ συμπεριφορὰ της ἦτον ἡ ἀφορμὴ τοῦ δυστυχήματος. Πόσον δὲ μετημελήθη, πόσον πικρῶς ἔκλαυσε, διότι ἔφυγεν ἐκ τοῦ παραθύρου τὴν τελευταίαν φορὰν, καθ' ἣν τὸν εἶδεν.

Ἦτο καὶ αὐτὴ ἔρημος καὶ δυστυχής. Τὸν ἐπόθει. Τὴν ζωὴν της ἔβιδε νὰ τὸν ἐπανάδῃ! . . . Post, ubi digressi . . . Sola domo moeret vacua . . . Illum absens absentem auditque videtque. Ἐπληροφροεῖτο τακτικῶς τὰ κατ' αὐτὸν παρὰ τῆς κ. Ἐλμίνας. Ἐγένετο θεοσεβεστέρα καὶ ἠύχετο ἀενάως διὰ τὴν ἀνάρρωσίν του. Τὴν δεκάτην ἡμέραν καταληφθεῖσα ὑπὸ ἀγωνίας, ἔστειλε πρὸς τὸν Διδώρον τὸν μικρὸν ἀνεψιὸν της μὲ μικρὰν τρυφεράν ἀνθοδέσμην, εἰποῦσα αὐτῷ, ὅτι τὴν στέλλει . . . ἡ κ. Ἐλμίνα!! Ὁ Διδώρος, ἰδὼν τὸ παιδίον, ἐσκίρτησεν εἰς τὴν κλίνην του, καὶ ἀκούσας αὐτὴν, ἔλαβε, πάλλον ἐκ χαρᾶς, τὴν ἀνθοδέσμην, ἣς ἐνόησε τὴν καταγωγὴν, καὶ τὸ κατασπάσθη.

Ὁ Μάντης ἔκτοτε τὸν ἐπεσκέπτετο δις τῆς ἡμέρας, ἀνθοφόρος συνήθως, καὶ ἐπληροφόρει τὴν Ῥόζαν. Ὁ Διδώρος ἀνεκουρίζετο καὶ χάρις εἰς τὸν ἄπτερον αὐτὸν καὶ εὐεργετικώτατον Ἐρμῆν, καὶ εἰς τῆς ἐπιμελεῖς περιθάλψεις καὶ τὴν ἄκραν προφύλαξιν, ἀνέκτησε βαθμηδὸν τὰς δυνάμεις του καὶ ἀνέρωσε τὴν 17ην ἡμέραν. Ἴσως δὲ συνετέλεσεν εἰς τοῦτο κατὰ τι καὶ ἡ τελευταία ἐπίσκε-

ψις τοῦ Μάντη, καθ' ἣν τῷ εἶπεν ὁ προσφιλέτης μικρὸς, ὅτι, ὅταν γίνῃ καλὰ, τῷ εἶπεν ἡ Ῥόζα, ὅτι θὰ τῷ δώσῃ ἕν μυθιστόρημα πρὸς διασκέδασίν του.

Τὴν 3ην Μ. Μ. τῆς 31 Δεβρίου ὁ Διόδωρος ἐξῆλθε. Διέτρεξε τὰς ὁδοὺς *Aiόλου* καὶ Ἐρμοῦ ἐπὶ πολὺ διασκεδάζων μὲ τὸ ἀφελὲς τῆς πρωτευούσης ἔθιμον τῆς ἀποπομπῆς τοῦ οἰχομένου ἔτους διὰ συριγμῶν καὶ παντοειδῶν θορύβων. Ἡ γόρξασε δὲ ἐκ τοῦ φιλοκάλου καταστήματος τοῦ κ. Μάιφαρτ ἵνα προσφέρῃ τῇ Ῥόζᾳ, ὡς ἐπινομήδα, μίαν καλλιτεχνικωτάτην πυξίδα τιμαλφῶν κοσμημάτων, περιέχουσαν κομψότατον ἐπισκεπτήριον, φέρον χρυσοῖς γράμμασιν τὴν ἐπιγραφὴν « A toi pour toujours ». καὶ μίαν γραφικωτάτην μικρὰν εἰκόνα, παριστῶσαν ζωηρὸν καὶ ἀτίθασσον λέοντα, ἐφ' οὗ ἔβαιναν ἰλαρὸν καὶ θεοεἰκελον πτερωτὸν παιδίον καὶ ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπεσημειοῦτο « L' amour vaince la force ». Ἐπανῆλθεν εἰς Νεάπολιν. Διῆλθεν ἐκ τοῦ γνωστοῦ φαρμακείου. Εἶδε τὴν Ῥόζαν, πετῶν ἐκ χαρᾶς. Τῇ ὑπέδειξεν, ὅτι θέλει νὰ τὴν ἴδῃ ἐκ τοῦ πλησίον. Ἡ Ῥόζα τῷ ἀπήντησε συνθηματικῶς « Εἰς τὰς 6 Μ. Μ ».

Ἐπανῆλθε κατὰ τὴν ὀρισθεῖσιν ὥραν. Τὸ σκιόφως τῆς ἑσπέρας ἐπυκνωῦτο. Ἡ Ῥόζα, ἀναμένουσα τὴν εἶδε καὶ κατῆλθεν εἰς τὴν θύραν. Ὁ Διόδωρος ἐπλησίασε καὶ εἰσῆλθεν, ὑποχωρησάσης ἐκείνης ἔνδον. Ἐχαιρετίσθησαν τρυφερώτατα καὶ περιπχθέστατα μὲ ἕνα ἐγκάρδιον ἀσπασμόν. Ὁ Διόδωρος τῇ προσέφερε τὴν πυξίδα, λέγων μετὰ φωνῆς, ὑποτρεμούσης, « Ἡ ἐπινομίς μου ». Ἐκείνη δὲ τῷ ἔδωκε πρᾶγμα τι, τετυλιγμένον, ὡσεὶ μικρὸν βιβλίον, προσθεῖσα « Αὐτὸ εἶνε τὸ μυθιστόρημα! »

## VIII

Χωρὶς νὰ ἦνε πολὺ φίλος τῶν μυθιστορημάτων, ὁ Διόδωρος ἤσθάνθη παρευθὺς ὕψιστον πόθον, ὅπως τὸ ἀναγνώσῃ. Τὸ ἀπέκρυψε καὶ ἀπῆλθεν οἴκαδε.

Ἐνεκλείσθη εἰς τὸ δωμάτιόν του, ἤναψε δύο φῶτα, ἐκαλλωπίσθη, ὡς πρὸς ἡγεμονικὴν ὑποδοχὴν, ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ γραφείου του, ἐστέναζε περιχαρῆς καὶ ἔλαβε τρέμων, ἀνὰ χεῖρας τὸ μυθιστό-



ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΑΛΛΗΣ

ρημα. Γλυκυτάτη προσδοκία ἐμέθυσεν αὐτὸν καὶ ἐμεδίχ ἀκί-  
νητος.

Ἐλυσε τὰς μεταξίνους; κυκνάς; ταινία; αἵτινες τὸ περιετύλισσον ἀφῆρσεν ἐν κάλυμμα ἐκ λείου Ἀγγλικοῦ χάρτου καὶ δεύτερον καὶ τρίτον ὁμοιον. Οἱ ὄρθιλοιμοὶ του προσηλώθησαν ἐπὶ καλλιτε-  
χνικωτάτου καὶ περιχρόστου Album γραφῆς, ἐφ' οὗ εἶδεν, ἀπο-  
πνέοντα μεθυστικώτατον πικτούλι, μικρὸν ἐπιστολικὸν φάκελλον ἀνοικτόν. Περιέπεσεν εἰς ἕκστασιν ἀγγελικῆς ἡδονῆς.

Ἰπὸ τὸ κρῖτος; μυρίων πικτωδῶν καὶ συγκινήσεων ἀπεριγράπτων, ὁ Δοδῶρος, ἐξήγαγε τὸ ἐν τῷ φάκελλῳ. Ἦτο μικρὸς ὄστρυχος, χρυσομετάξινος; καὶ στιλπνότατος; ἐκ τῆς ἀπικραμίλλου κόμης τῆς Ῥόζας. Τὸν ἔλαβεν εὐλαβῶς; εἰς τὰς τρεμοῦσας χεῖρας; του, τὸν ἐθεώρει ἀτενῶς; ἐπὶ πολὺ, θαυμάσιον ἐκ γλυκυτάτης συγκινήσεως, τὸν ἔφραζεν εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὰ χεῖλη, τὸν κατεπίλει: πολλάκις περαφόρως, καὶ τῷ προσεφώνει μυσίκα ὅσα περαληρῶν, καὶ μετὰ στοργῆς ἀγγελικῆς, ὡσεὶ διαθλέπων ἐν αὐτῷ αὐτὴν ταύτην τὴν Ῥόζαν . . . . .

Ἰπὸ τοιαύτης συγκινήσεως ἀνοίγει τὸ χριτόδωρον *λεόκωμα*. Διέρχεται ἀτάκτως; τὰ φύλλα του. Ἦσαν κατακουρημένια ἐξ ὠρίων ἀπεξηραμμένων ἀνθέων καὶ χαλκομυκίων θελατικωτάτων. Ὅλοι δὲ αἱ σελίδες; του, πλὴν ἐξ, χειρόγραφοι διὰ καλάμου, καλλιγραφικοῦ.

Ἀόριστόν τι μυστήριον συναίσθημα κατέλαβε τὴν ψυχὴν τοῦ Διοδώρου καὶ πόθως ἀκατάσχετος; νὰ τὸ ἀναγνώσῃ κατὰ σει-  
ράν».

Ἀρχεται ἀπὸ τῆς; πρώτης; σελίδος. Ἦτο κεκοσμημένη δι' ἐνὸς τεχνητοῦ ζωηροτάτου βόθρου, ὑπὸ τὰ κινητὰ φύλλα τοῦ ὁποίου κῦθαζε παγκάλη μορφή μειδιῶντος; ἀγγέλου.

Ἐν τῇ 2α ἀνέγνω. «Ὅταν ἡ καρδίκα ἦεν πλήρης, ἔχει ἀνάγκην διχρόσεως, ὅπως ἀνακουρισθῇ. Ἀλλὰ, ποῦ ν' ἀνοίξῃ τὰς μυστη-  
ριώδεις; πτυχάς; της; ὁ μόνος; περήγορος; καὶ ἐχέμυθς; φίλος; εἶνε συνήθως; ὁ κωφάλαλος; χάρτης.»

Ἐν τῇ 3η «Τί ὀχληρὸς; ποῦ εἶνε ὁ κόσμος;! Ἐξήλημεν σήμε-  
ρον εἰς περίπατον. Τί ἤθελεν ἐκεῖνος; εἰς τὸν κήπον τοῦ Ἰλισσοῦ

πάλιν; Φκίνεταί, ὦ; νὰ μὲ καταδιώκη! Μοὶ ἔγινεν ἀφόρητος!

— Ἄλλὰ πάλιν, διατί μ' ἀρέσει νὰ τὸν βλέπω;

— Καὶ τί θέλει νὰ διέρχεται τόσο συχνά; Καὶ διατί, ὅταν δὲν διέρχεται, αἰσθάνομαι περὶ ἐμὲ, κενόν;

Ἐν τῇ 4ῃ «Ὁρκίος εἶνε ὁ Ἰλιόσος, ἀλλ' ὁ Βασιλ. κῆπος εἶνε χαριτόβρυτος. Πόσον εἶνε ἡδὺ καὶ μαγευτικὸν νὰ βλέπῃς τοὺς κύκνους ἐκεῖνους, κολουμβῶντας, καὶ ἐν ᾧ ῥεμβάζεις, οὕτω, νὰ διέρχεται ἐκεῖνος; πλησίον Σου, νὰ σοὶ ῥίπτῃ ἐν ἄνθος καὶ νὰ κοσμηῇ δι' αὐτοῦ τὸ στήθος σου!

«Ὡσὰν κύκνος; ἐπὶ λίμνης ὕδατος διαυγεστάτου  
Κολουμβᾶ ὑπερφάνου; καὶ ἀπόνη τὰ πτερά του,  
Καὶ σὺ εὐχαρὶς θαδίζεις  
Καὶ τῶν καρδιῶν τὰ φύλλα διαπᾶ; καὶ μαγνητίζεις»

Ἐν τῇ 5ῃ. «Διατί ἀπόψε εἶμαι τόσο μελαγχολικὴ; Τί ἔχω καὶ πᾶσχω, Μ' ἐχαιρέτισεν. Ποία εὐτυχία!

Ἡ θεία μου μοὶ εἶπε πρὸ μικροῦ. «Μὴ ἐκρύπτωτες εἰς τὸν κῆπον;» καὶ ἐχάθη ἐξ αἰδοῦς.

Μοὶ ἔφεραν ἀλθικίαν καὶ τὴν ἔγυστα. Ἄλθικίαν θέλω ἐγὼ, ἢ νὰ βλέπω ἐκεῖνον ἀδιακόπως αἰωνίως;»

Ἐν τῇ 6ῃ. «Τὸν εἶδον παρὰ τῇ κ. Ἐλμ. Πόσον ἦτο συμπαθὴς καὶ ἐρασιμία ἡ ὄψις του! πόσον σεμνὴ καὶ εὐγενὴς ἡ συμπεριφορὰ του! Εἶχες πολὺ δίκαιον, φίλη μου!

— Μὲ ἀγαπᾶ! μοὶ εἶπε. Διατί εἶνε τόσο μελωδικὸν αὐτὸ τὸ ῥῆμα εἰς τὰ χεῖλη του; Διατί δὲν ἠδυνήθη ν' ἀποκριθῶ;»

Ἐν τῇ 7ῃ *Παρθενικός ἔρωσ*· οἶκι στιγμὰκι ἤδιστα διὰ μίαν «νέαν κόρη», ὅποτε, μόλις διέρχεται τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, γεννᾶται ἐν τῇ καρδίᾳ της ὁ πόθος ν' ἀγαπήσῃ καὶ ἀγαπηθῇ. Πόσον «εἶνε εὐτυχὴς, ἀκούουσα τὰς γλυκεῖας λέξεις τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς «φιλίας, τὰς ὁποίας ὁ ἀγαπητὸς της τῇ ψιθυρίζει, καὶ τῆς λατρείας, τῆς ὁποίας αὕτη εἶνε τὸ εἶδωλον, καὶ ὄλων ἐκεῖνων τῶν «τόσῳ θελητικῶν μικρῶν καὶ ἀσημάντων, ἅτινα κρούουσι τὴν «καρδίαν της δι' ἀπαραμίλλου ἡδονῆς καὶ ἀφρηνίζουσι τὴν ψυχὴν «της, κοιμωμένην ἀκόμη. Κατὰ τὰς στιγμὰς ταύτας τὸ πᾶν εἶνε

«χαρὰ καὶ εὐτυχία δι' ἐκείνην, τὸ πᾶν καλλύνεται διὰ τοῦ ἔρω-  
«τός της. Εἶνε δ' καιρὸς τῶν ὄνειροπολημάτων καὶ τῶν χρυσῶν ὀ-  
«νειρῶν, εἶνε δ' ὠραιότερος, ὁ ποιητικώτερος, καὶ ἐπὶ πᾶσιν δ' εὐ-  
«δαίμονέστερος καιρὸς τῆς ζωῆς!»

Ἡ 8η σελὶς ἦτο λευκὴ.

Ἐν τῇ 9ῃ ἀνέγνω. «Ὅτε τὸ πρῶτον τὸν εἶδον, Θεέ μου, πῶς  
ἔγινα! ... ὅτε μοὶ εἶπεν, ὅτι μ' ἀγαπᾷ, τίς μ' ἐκυρίευσε ψυχικῇ  
τρικυμία! ... ὅτε τῷ ἐψιθύρισα «Σὲ λατρεύω» καὶ μ' ἐμειδία ἐ-  
ξεστηκῶς, δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὸν κόσμον γλυκυτέρα εὐδαιμονία νὰ  
παραβληθῆ πρὸς τὴν ἐδικήν μου!

— Τὸν λατρεύω, τὸν λατρεύω, τὸν λατρεύω! Δέσποινα τοῦ  
οὐρανοῦ, τὸν ἀγαπῶ πλειότερον τοῦ τέκνου Σου!

Ἐν τῇ 10ῃ. «Τὸ ἄσμα μου τὸν καταθέλγει καὶ εἶμαι τόσον  
εὐτυχής!

— Αἱ ἰδιοτροπίαι τῆς ἐξαδέλφης μου δὲν ἔχουν ὄρια!

— Τί γλυκυτάτην διήλθομεν ἐσπερίδα! Οὐδέποτε θὰ τὴν λη-  
σμονήσω!

— Πολλάκις τὰ ἀπρόοπτα ἠμαύρωσαν ἠδίστας εὐτυχίας!...

— Ἔχεις καὶ τὴν Θ... ἦτις Σοὶ λέγει σύνοφρος! «Δὲν μὲ  
ἀρέσει κόρη μου αὐτὴ ἢ κακοδιαθεσία Σου!» Βλέπετε μία κόρη  
δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κακοδιαθετῆ!

Ἐν τῇ 11ῃ «Ἀσθενεῖ!»! Αὐτὸς ἀσθενῆς! Πῶς τρέμω ὄλη, ὕψιστε  
Θεέ! Διατί νὰ μὴ ἀσθενῶ ἐγὼ καὶ αὐτὸς νὰ ἦνε καλά; Ἄχ, πότε  
θὰ τὸν ἴδω;

— Πῶς τὸ ἔπαθα καὶ τῷ ἔγραψα; εἶμην φρενήρης!

Ἐν τῇ 12ῃ κατακόσμου ἐκ πανσέδων ἀπεξηραμμένον. «Διατί  
τόσον πάσχω ἀπόψε; ὦ γυξ θεσπεσία, μὲ ἠφάνισας! Πόσα χρυσᾶ  
βιβλία ἀντηλλάξαμεν, παράφοροι καὶ μεθύοντες ἐκ τῆς χαρᾶς!  
Πῶς ἔγινε τοῦτο; Εἶμαι πλέον αἰχμάλωτός του! ὦ, ἄς ἐπέστρεφε  
νὰ τῷ δώσω χίλια ἄλλα βιβλία χρυσᾶ!»

Ἐν τῇ 13ῃ.

«Les bluets sont bleus, les roses sont roses,  
Les bluets sont bleus, j' aime mes amours!»

Ἡ 14η ἦν πλήρης ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ Διοδώρου. Αἱ γραμμικὴ ἦσαν ποικίλαι καὶ ἀπετέλουν σύμπλεγμα, ἐκφράζον τὰς λέξεις «Σὲ λατρεύω».

Ἐν τῇ 15ῃ σελίδι ἀνέγνω θυμῆρης.

«Ἡ Τιτίκα ἦτον εὐδαίμων, καὶ ὁ Μάριος; πῶς χαριστήμενος. Ἐζῶν ἐντὸς τοῦ θελγῆτρον ἐκεῖνου, τὸ ὅποιον δύναται τις νὰ ὀνομάσῃ «θάμβος, ψυχῆς ἐκ ψυχῆς. — Τί συνέβηκε μεταξὺ τῶν δύο «τούτων πλασμάτων; Τίποτε. Ἐλατρεύοντο. — Οἱ δὲ λόγοι τῶν «τί ἦσαν; Πνοαί. Οὐδὲν ἄλλο. — Αἶ, ναί! παιδαριώδη πράγματα, «παλιλλογίαι, γέλωτες, διὰ τίποτε, μάταιαι λέξεις, ἀνοησίαι, πᾶν «ὅ,τι ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον ὑψηλότερον καὶ ἐκθύτερον! Τὰ μόνα «πράγματα, ἅτινα ἀζίζουσι τὸν κόπον νὰ λεχθῶσι καὶ ν' ἀκου- «σθῶσι! Μάλιστα, αὐτὰς τὰς ἀνοησίας, αὐτὰς τὰς μωρίας, δ' ἀν- «θρῶπος, ὅστις δὲν τὰς ἤκουσεν, ὅστις δὲν τὰς προέφερε ποτὲ, «εἶνε ἀνθρώπος εὐθιέστατος, ἐλάξ, κικὸς ἀνθρώπος!»

Ἐν τῇ 16ῃ «Πάλιν αὐτὸς ἀσθενῆς! Εἶνε φοικῶδες ν' ἀσθενῆ αὐ- τὸς, ἐν ᾧ τοῦτο μὲ κάμνει τόσον δυστυχή!

— Δὲν γίνεταί, Θεέ μου, ν' ἀποθάνω ἐγώ, διὰ νὰ ὑγιαίνῃ ἐκεῖνος;»

Ἐν τῇ 17ῃ «Εἰς μάτην ποτίζω τὰ προσφιλή μου ἄνθη. ὁ ἐξώ- στης εἶνε πάντοτε ἔρημος. Ἀκοίμητος ὁ τρόμος μὲ ἐκνευρίζει.

Τί νὰ κάμνῃ ὁ ἀγαπητός μου; Τῷ στέλλω διὰ τῆς αὔρας μυ- ρίους χαιρετισμούς, γλυκυτάτους. Τοὺς αἰσθάνεται ἄρα γε;»

Ἐν τῇ 18ῃ «Μόνη κ' ἔρημος πάντοτε. Ἀλλὰ τί λέγω; Τὰ χεί- λη μου ψάλλον ἀενάως τὸ προσφιλές του ὄνομα καὶ ἡ εἰκὼν του ζῶντ' ἀλάμπει εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου! Καί, ὅταν τοὺς κλείω, τὸν βλέπω ἀκόμη! ὦ ἔρω, τίς μωρὸς σὲ εἶπε τυφλόν;»

Ἐν τῇ 19ῃ «Πόσον σὲ ζηλεύω, πόσον σὲ φθονῶ, φιλότατη μου Σελήνη! ὦ, ἐὰν εἴμην μία τῶν ἀκτίνων σου! Θὰ εἰσέδουον μέχρ' ἐκ τοῦ κελλίου τοῦ ἐρημίτου μου καὶ θὰ ἔλαμπον, ὡς ἥλιος!»

Ἐν τῇ 20ῃ «Διατί εἶμαι τόσον δύσθυμος σήμερον; εἶδον καὶ ὅσον ὕπνου; Ἀθιγγανίδα μάντιν, ἥτις, κατασκοπήσασα τὴν παλάμην μου, εἶπεν ἡ ἀθλία. «ὦραία θαρκύλα μου, εἶσαι πρωτοτάξειδη.



Ἄλλὰ σὲ πρόωτη φουσκοθαλασσιά θὰ χάσης τὰ νερά σου!» Πόσον εἶνε ὀχληρὰ τὰ ὄνειρα, ὅταν πάσχη ἡ ψυχή!»

Ἐν τῇ 21ῃ «Ἀκόμη ἀσθενής! Ὅποιον ἀτελεύτητον μαρτύριον! Πῶς δὲν περιφρόνησα ἀκόμη!

Ἐχάθη ἡ γαλήνη τῆς ψυχῆς μου, ἐχάθη καὶ ὁ ὕπνος μου! ὦ ἰατρὲ, ἐὰν ἐγνώριζες! . . . .»

Ἐν τῇ 22ῃ. «Μοὶ τὸ εἶπεν ὁ Μάντης. Ἐλάβε, σκιρτῶν τὴν ἀνθοδέσμην μου! (Ἀπατάται ἡ ἐρώσα καρδία;) Τὴν εἶχον βαντίσει με τὰ δάκρυά μου, τῷ ἔστειλα ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων τῆς φλογερὰ καὶ γλυκύτατα χρυσᾶ βιβλία.»

Ἐν τῇ 23ῃ. «Πόσον περισσό-τερον ἀγαπῶ τόρα τὴν κ. Ἐλμ. ποῦ τὸν περιποιεῖται! Φεῦ, δικαί νὰ μὴ δύναμαι νὰ τὸν νοσηλεύσω μόνη;»

Ἐν τῇ 24ῃ. «Πόσον εἶμαι εὐτυχής! Καθ' ἐκάστην ὁ Μάντης τῷ δίδει τὰ ἄνθη μου καὶ γίνεται καλλίτερα. Μ' ἐλυπήθη ὁ πανάγαθος Θεός!»

Ἡ 1ῆη σελις ἦτο λευκή.

Ἐν τῇ 25ῃ ἀνέγνω. «Ποία χαρὰ! θὰ τὸν ἐπαινῶ ἐντὸς ὀλίγου τὸν φίλον τῆς ψυχῆς μου! Ἀσημανῶ τὰς ὀδύνας μου ὅλας! Θὰ τὸν ἴδω αὔριον. Δὲν θ' ἀσθενήσῃ ἄλλοτε ὁ καλός μου! Εἶμαι εὐδαίμων, τρισευδαίμων!»

Αἱ λοιπαὶ τέσσαρες σελιδες ἦσαν λευκαὶ. Δὲν εἶχε δὲ ἄλλα φύλλα τὸ λεύκωμα.

Ὁ Διόδωρος, ὅστις καθ' ὅλην τὴν ἀνάγνωσιν διετέλει ἐν μηχανεῖα καὶ μέθῃ, ἐστένιζεν ἐκ βλαβέων ψυχῆς, ἐδάκρυε καὶ ἐμειδία, ἐπανέλαβε τὴν ἀνάγνωσιν τετράκις, κατεφίλησε τὸ τιμαλφές μυθιστόρημα καὶ ἔμεινεν ἐπὶ μακρὸν, βρεμβάζων, ἕως οὗ ἀπεκοιμήθη ἐπὶ τοῦ γραφείου του.

## IX

Εἶδετε τὸν ἥλιον, δύνοντα ὑπὸ αἴθριον οὐρανὸν, πόσον εἶνε θελιτικώτερος εἰς τὰς τελευταίας του χρυσακτίνους ἀναλαμπάς; Ἦκούσατε τοὺς ἐκπνεόντας μελιχροὺς τόνους τῆς κιθάρης καὶ τοῦ

κλειδοκυμβάλου, πόσον κατακηλοῦσι τὰς αἰσθήσεις; Ἡκροάσθητε ποτὲ τῶν περιπαθεστάτων μελωδιῶν τοῦ θνήσκοντος κύκνου; Εἶδετε, πῶς στίλβουσιν ὑπέρλαμπροι τῆς αὐγῆς οἱ μαγικοί ἀστέρες, ἐν ᾧ ἡ γόησσα θερινὴ νύξ στρέφει τὰ νῶτα, φεύγουσα πρὸς τὴν δύσιν;

Τὸ ἔτος 1867 ἀνέτειλε διὰ τὸν Διόδωρον καὶ τὴν Ῥόζαν ὑπὸ οἰωνοῦς γλυκυτάτους.

Διῆλθον ἡμέρας εὐδαιμόνας καὶ ἀγγελικὰς ἐν συναναστροφαῖς, ἐν περιπάτοις, ἐν ἐκδρομαῖς καὶ ἐξουχαῖς, ὅπου ἔδρεπον ἄφθονα ἄνθη ἀμυγδαλῆς καὶ ἴα μυροβόλα καὶ ἐν ἐσπερίσιν ἀδιακόποις ἐπὶ ἓνα καὶ ἥμισυν περίπου μῆνα. Τὸ ἔσμα καὶ ἡ κιθάρα τῆς Ῥόζας ἀντήχει θελκτικόν. Οὐδὲν νέφος δὲ ἐπεσκίασέ ποτε τὴν ἀγνὴν καὶ ἀκμαίαν πάντοτε φαιδρότητα των.

Ἄλλ' αἱ Ἀπόκρεφ τοῦ ἔτους ἐκείνου ὑπῆρξαν ἡ διαπασῶν τῆς εὐδαιμονίας τῶν εὐτυχῶν ἐκείνων ὑπάρξεις. Ἐπὶ δώδεκα συνεχεῖς νύκτας μέχρι τῆς Καθαρᾶς ἑβδομάδος ὁ Διόδωρος καὶ ἡ Ῥόζα συνδισκέδᾳζον παννύχιοι ἐν ἔσμασι, μουσικῇ καὶ χοροῖς, παρὰ τῇ κ. Ἐλμίνῃ καὶ ἄλλαις φιλικαῖς οἰκογενεαῖς, ἀποτελούσαις διαρκῆ ἐνκρμόνιον δικτυεθάσεων κύκλον. Ἄθρακι δέσποιναι καὶ δεσποινίδες ἀθρότεραι, ἔμποροι, ἐπιστήμονες, σπουδασταί, ποικίλα πρόσωπα, συνηντῶντο καθ' ἐκάστην ἐσπέραν, καὶ χαρμόσυνοι δισκέδᾳζον μέχρι τῆς αὐγῆς, ἐν τέρψεσιν, ὧν τὴν κλειδα γινώσκει μόνη ἡ ὤρχια, πνευματώδης καὶ πάντοτε χαρίεσσα πρωτεύουσα. Δύο πλκγίκυλοι, τρεῖς κιθάρα καὶ ἐν βιολίον, ἀνκρουόμενον ὑπὸ περιφῆμου τεχνίτου τοῦ κ. Τ. ἠύρρμινον τὸν συνευθυμοῦντα κύκλον, τοῦ ὁποῦ μέλος ἀπετέλει καὶ ἡ διάσημος κιθαρωδὸς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης κ. Σ. ὅστις ἠδύνκτο, ἕδων, νὰ ἀποσπᾷ τὰ δάκρυα ἢ τὴν ἐξῆλλον φαιδρότητα τῶν ἀκροατῶν του κατὰ βούλησιν. Ἐκετ ἔλαμπον κάλλη, πλήρη γοητείας καὶ πυρὸς καὶ ἡ λεπτότης καὶ χάρις τοῦ Ἀθηναίου πνεύματος ἠκτινοβόλου, καταθέλγουσαι. Ἐν μέσῳ δὲ τῶν λαμπρῶν ἐκείνων παννυχίδων, ὁ Διόδωρος καὶ ἡ Ῥόζα ἐμεθύσκοντο ἐκ τοῦ ἀγγελικοῦ αὐτῶν ἔρωτος λατρευόμενοι καὶ τρισμάκαρες.

Καὶ διέρρεεν εὐδαιμῶν ὁ καιρὸς, ὁ μόνος καιρὸς, καθ' ὃν πράγ-

ματι ἔζησαν, ὅστις ἀφῆκεν εἰς τὰς ψυχὰς των ἀνεξιτήλους γλυκυτάτας ἀνκμνήσεις, ζωपुरούσας πολλάκις τὸν κατόπιν βίον, καὶ ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε τῆ; χρυσῆ; αὐτῶν ἡλικίας, τὸ θελκτικώτατον εἰδύλλιον καὶ ἡ πάγχρυσος ἐποχή.

## X

Ἐπαύριον, πιστεύω, ἀδιόρατό; τις εἰμυρμένη, δεσπόζουσα τῶν ἀνθρωπίνων, ἣτις πολλάκις δυστυχεῖς ἐγείρει τὴν ἐπαύριον εὐδαίμονας καὶ τὰνάπαλιον.

Ὁ πατήρ τοῦ Διοδώρου ἦτο μετρία; τάξεως ἔμπορος ἐν Καλάμαις. Ἄλλ' ἡ πτώχευσι; μεγελεμπόρου τινὸς τῶν Πατρῶν, πρὸς ὃν εἶχε κάμει σπουδαίαι; ἐπὶ πιστώσει ἀπιστολά; προϊόντων, παρέσυρε καὶ ἐκείνον εἰς τὸ ναυάγιον τοῦ ἔμπορίου.

Τρεῖ; ἐβδομάδες εἶχον ἤδη παρέλθει, ὅτε μίαν πρώτην ὁ Διοδώρος ἔλαβεν ἐκ τῆ; πατρίδος του ἐπιστολήν, ἣτις τὸν ἀφῆκεν ἐνεσθόν. Ἐπληροφορήθη δι' αὐτῆ; τὴν ἀπαυσίαν εἶδῃσιν καὶ ἐκαλεῖτο νὰ σπεύσῃ εἰς τὴν ἰδιαιτέραν πατρίδα.

Ἐτρεῖξεν εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ ἔκλαυσε πικρότατα, ὡς παιδίον μετὰ λυγμῶν σπαρακτικῶν. Τὸν ἔθλιβεν ἡ συμφορὰ τοῦ πατρὸς, ἀλλὰ τὸν ἐφόνησε ὁ ἀπὸ τῆ; Ῥόζας του ἀπροσδόκητος χωρισμός. Πόσον ἦτο δυστυχῆ;, πόσον ἀξιοδάκρυτος, εἰς ποίαν εὐρέθη ἀπόγνωσιν καὶ αγωνίαν, πῶς κατηράτο τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐγεννήθη, πῶς ἐβλασφήμει τὴν, μὴ προνοούσαν, θεῖαν πρόνοιαν! Τόσον ἔρεθος, τοιαύτη φρενήρης θύελλα ἐπλήρου καὶ ἐμάστιζε τὴν ψυχὴν του.

Ὅτε τὰ δάκρυα τὸν ἀνεκούφισαν ὀπωσοῦν, καὶ εἶδεν, ὅτι τρεῖ; μόλις τῷ ὑπελείποντο ἡμέραι, ἐσκέφθη ν' ἀναγγεῖλῃ πάραυτα τῇ Ῥόζῃ τὴν διπλὴν συμφορὰν. Ἄλλὰ, πῶς νὰ τῇ τὸ εἶπη; εὐρέθη ἐν ἀδιεξόδῳ λαβυρίνθῳ καὶ νέα δάκρυα ἔρρευσαν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του.

Μετὰ μεσημβρίαν διηυθύνθη παρὰ τῆ; κ. Ἐλμίνῃ, ἣτις συνεμερίσθη ἐκ ψυχῆ; τοῦ ἄλγου; του καὶ τὸν παρεμύθησεν ὀλίγον. Μετ' οὐ πολὺ ἐφάνη, εἰσερχομένη, ἡ Ῥόζα, εὐχαρῖς καὶ ζωηρὰ, ὡς τῆ; ἀνοίξεω; ἡ πρώτη χειλιδών.

Μόλις ἡ Ῥόζα εἶδε τοσοῦτον θαυμαλαγείς τὸν Διόδωρον καὶ τὴν κ. Ἐλμίναν, ὠχρίασεν ἐξ ἀορίστου τρόμου. Ἄλλ' ὅτε ἠθέλησε νὰ μάθῃ τί συμβαίνει καὶ ὁ Διόδωρος, μὴ δυνάμενος νὰ λαλήσῃ, τῇ ἐνεχείρισε τὴν ἀπαισίαν ἐπιστολὴν, ἡ Ῥόζα ἀνέγνω αὐτὴν τρέμουσα καὶ κάτωχρος ἡ τάλαινα, καὶ ἀνέβλυσαν εἰς τὰς ὠρμίας αὐτῆς θλεφαρίδας δύο δάκρυα, διαυγείς μαργαρίται τῆς τρυφερᾶς καὶ συμπαθεστάτης ἀγάπης τῆς. Θλιβερὰ ἦτον ἡ εἰκὼν τῆς σκηνῆς ἐκεῖνης, ἣτις διέλυε τόσον σκληρῶς καὶ τόσον ἀπυτόμως τὰ γλυκύτατα τῆς ζωῆς των ὄνειρα.

— Καὶ φεύγετε λοιπὸν ; ἠρώτησεν αἴφνης τὸν Διόδωρον.

— Τὴν προσεχῆ δευτέραν ἀνυπερθέτως.

— Ἀνυπερθέτως ;

— Δυστυχῶς ! εἶναι μεγίστη, ἀναπόδραστος, σιδηρᾶ ἀνάγκη ;

— Πόσον εἶνε φοβερὸν τοῦτο ! Καὶ θὰ ἐπανεέλθητε ; προσέθηκεν ἡ Ῥόζα, προσπαθοῦσα νὰ μειδιάσῃ.

— Τίς οἶδεν ! Ἴσως μετὰ ἓνα μῆνα.

— Μετὰ ἓνα μῆνα !

Ἐκεῖνος ἠθέλησε νὰ τὴν παρηγορήσῃ καὶ τῇ ἀπεκρίθη. « Ἄδελφον. Ἴσως καὶ ταχύτερον ».

— Μὰ βίβαια ! προσέθηκεν ἡ Ῥόζα. Δὲν πρέπει νὰ διακόψητε τὰς σπουδὰς σας !

Μετ' ὀλίγον ὁ Διόδωρος, μὴ δυνάμενος ν' ἀνθῆξῃ, ἀπῆλθεν.

Ἀπῆλθον τὴν νύκτα ἐν θαλάμοις κολάσεως· ὁμοίως καὶ τὰς δύο ἐπομένους ἡμέρας. Οἱ ὀφθαλμοὶ των ἐξοιδήθησαν ἐκ τῶν δακρύων καὶ τῶν λυγμῶν.

Ἀνέτειλε τέλος ἡ σπαρακτικὴ ἡμέρα τοῦ χωρισμοῦ των. Ὁ Διόδωρος εἶδε πεντάκις τὴν Ῥόζαν, ἠτένιζε δὲ ἀπλήστως τοὺς ὀφθαλμούς της, ὥσει ἔμελλε νὰ μὴ τοὺς ἐπανίδῃ ποτὲ πλέον Ἄντηλλάξαν ἄνθη, εὐχὰς, ἔρκους ἀγάπης, οὓς πρῶτον τότε φορὰν ὤμοσαν, ἐλπίδας καὶ πυρώδεις ἀσπασμοὺς παράφοροι. Καὶ τὴν ὑστάτην στιγμὴν, τὴν πικροτέραν πασῶν, ἡ Ῥόζα τῷ ἔδωκε μίαν ἐπιστολὴν καὶ περιεπτύχθησαν τρυφερώτατα ὀλολύζοντες καὶ ἀπεχωρίσθησαν τὴν 7ην Μ. Μ. ἡ ὥραν τῆς 26 Μαρτίου 1867 ἐν ἀφάτῳ ὁδῶν καὶ δικτύροις στεναγμοῖς.

Ὁ Διόδωρος ἀφῆκε τὴν Ῥόζαν, καὶ ἐπειδὴ τὴν κ. Ἐλμίαναν καὶ τοὺς ἄλλους φίλους καὶ γνωρίμους, εἶχεν ἀποχαιρετίσει ἀπὸ τῆς δείλης, μετέβη οἴκαδε, ὅπως διευθετήσῃ τὰ τοῦ ταξιδίου.

Πενθῶν καὶ πάσχων, ἠνέωξε τὴν ἐπιστολὴν τῆς Ῥόζας του, ἐπὶ τοῦ φακέλλου τῆς ὁποίας ἀντὶ ἐπιγραφῆς, ἦσαν αἱ λέξεις «Διὰ τὴν εἰκοστὴν ἐβδόμην σελίδα τοῦ μυθιστορήματος», καὶ ἀνέγνω, στενάζων καὶ δακρύων.

«Ἄγγελέ μου,

Θὰ φύγῃς λοιπόν!... Αὔριον δὲν θ' ἀτενίσω τὸ βλέμμα Σου διὰ ν' ἀντλήσω ἐξ αὐτοῦ χαρὰν καὶ ζωὴν. Ποία μαύρη καταδίκη μὲ περιμένει!

Μὴ φεύγῃς, Διόδωρε! Ἄν δὲν μ' ἀγαπήσῃς, λυπήσου με καὶ φίλε τῆς ἀπορφανιζομένης ψυχῆς μου. Σὺ, ὁ τόσον πάντοτε καλὸς, δὲν ἔχεις εὐσπλαγχνίας κόκκον; Παγώνει τὸ αἶμα εἰς τὰς φλέβας μου, ἀκριβέ μου Διόδωρε! Νεκροῦται ἡ καρδιά μου καὶ χάνομαι... Δὲν φοβοῦμαι, μὴ ἀποθάνω, διότι δὲν ἔχει δι' ἐμὲ πλέον χάριν ἢ ζωὴ. Φοβοῦμαι, μὴ παραφρονίσω ἢ τάλαριν!

Τίς εἶδε πότε θὰ Σ' ἐπανιδῶ!... Μαχαίνομαι ἐξ ὀδύνης καὶ φρίττω ἐξ ἀορίστου τινὸς ἀκουσίου τρύμου.

«Εἶτε ἡ τύχη φθορερά, καὶ ἡ ζωὴ ὀλίγη».

Κατηραμένη Ἀθιγγανίς!...

Ἄλλ' εἰς μάτην φεύγεις, Θὰ Σε ἀκολουθῶ παντοῦ, ὡς σκιά, φύλαξ Σου ἄγγελος ἀόρατος.

Κατὰ πᾶσαν ἐσπέραν τὴν θην ὥραν θὰ βρεμβάζω μονήτης διὰ Σε. Ἐνθυμοῦ με καὶ Σὺ, καὶ αἱ ψυχίμας; θὰ συναντῶνται καὶ θὰ αἰσθάνωμαι τὸ ἄρωμα τῆς ψυχῆς Σου, φῶς μου, φῶς μου!

Πῶς θὰ ἐπαναθλίπω ἔρημα τὰ προσφιλέ μέρη, ὅπου Σε εἶδον καὶ Σε ἠγάπησα τόσον! Πόσον εἶμαι δυστυχῆς ἐγώ!

Θὰ ἔρχομαι κατὰ πᾶσαν νύκτα εἰς τὰ ὄνειρά Σου, καὶ θὰ Σοῦ καθηδύνω τὸν ὕπνον καὶ, ὅταν ἐξυπνᾷς τὴν αὐγὴν, καὶ Σε κατέχη ἀκόμη γλυκεῖα τοῦ ὕπνου νάρκη, θὰ ἔρχομαι πρῶτη μὲ τὸν πρῶτον λογισμὸν Σου, μὲ τὸν πρῶτον Σου παλμὸν, μὲ τὴν πρῶτην τοῦ φωτὸς τῆς ἡμέρας ἀκτίνα, νὰ Σοῦ ἀνοίγω τοὺς ὄρθαλμούς.

Ἐρημος καὶ μόνη, ποίη συμφορὰ, ὁποῖον μαρτύριον! Αἰσθάνομαι τὴν καρδίαν μου, ἐγκαταλείπουσιν τὸ σῶμα μου.

Ἵγίαινε, ἀκριβέ μου καὶ μὴ με λησμόνει!

Λειποθυμῶ καὶ ἡ χεὶρ μου ἀτονεῖ. Σὲ λατρεύω ἀκόμη καὶ πάντοτε. Αἰωνίως θὰ Σὲ λατρεύω, Διδώωρε! Καὶ ἂν χρησιμεύῃ διὰ τὴν εὐτυχίαν Σου ἢ ζωὴ μου, ἅς διαρραγῇ, ὡς πομπόλυξ, διὰ τὴν ζήσης Σὺ εὐτυχῆς!

Δέχθητι μύρια βιβλία χρυσᾶ καὶ πήγαινε εἰς τὸ καλόν, ἄγγελέμου. Au revoir. Μὴ με λησμόνει!

ἽΡόζα».

Ὁ Διδώωρος, ἀναγινώσκων, ἔχυνε πικρὰ δάκρυα καὶ ἐπνίγετο εἰς λυγμούς. Τρίς τῷ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ μὴ ἀναχωρήσῃ. Ἄλλ' ἢ πρὸς τὸν πατέρα στοργῇ, ἢ ἐλπίς τῆς ταχείας ἐπανόδου, ἐπεκράτησε τῆς φωνῆς τῆς καρδίας.

Ὅλην τὴν νύκτα διῆλθεν ἄπνος καὶ πάσχων. Ἐκόλλησεν εἰς τὴν 27 ἡμερίδα τοῦ λευκόματος τὴν ἐπιστολὴν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἽΡόζας, ἠτοιμάσθη καὶ ἀνέμεινε τὴν ἄμαξαν, βρεμβάζων εἰς ἡδίστας τοῦ ἔρωτός του ἀναμνήσεις.

Τὴν δὲ ἔην πρωϊνὴν ὥραν ἐγκατέλιπε τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν εὐδαιμονίαν του, ἀναρῶν. «Χαίρετε, Ἀθηναί μου, γλυκυτάτη δευτέρα μου πατρίς! Ἔχε ὑγίαιαν, ἽΡόζα μου, πολυθέλητηρον τῆς νεότητός μου ἄστρον καὶ ὄνειρον χρυσοῦν!»

Ἐπεδιβάσθη ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου, στενάζων, ὅτε τὰς κορυφὰς τῶν ὄρέων ἐχρῆσται τὸ βοδιὸν λυκαυγές. Ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς πρῶτης σύνουσι καὶ ἀτενίζων πρὸς τὴν γῆν τοῦ πρώτου του ἔρωτος καὶ τῶν γλυκυτέρων ὄνείρων του, ἕως οὗ, φεῦγον, τὸ πυρόσκαφον, ἐξηράνισεν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του τὸν Περθευῶνα καὶ τὴν κορυφὴν τοῦ Λυκαβητοῦ.

## XI

Ὁ Διδώωρος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν γενέτειραν θρυακλή. Αἰ ὕπαις εἰς τοῦ πατρὸς του ἐχρησιάσθησιν δύο μῆνας ἢ ἀποκαταστα-

θῶσι. Δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπανεέλθη καὶ ἔμεινε διὰ τὸν Σεπτέμβριον.

\* Ἐξ ἡ μονήρης καὶ μελίχχολος, ἀναπολῶν πίντοτε τὴν Ῥόζαν. Οὐδὲν ἠδύνατο νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ, οὐδὲν νὰ τὸν ἀνακουφίσῃ. Ἀπεχώρει δὲ συνήθως εἰς τοὺς ὠραίους τῆς πατρίδος του πορτοκαλεῶνας καὶ ἐκεῖ ἐμονολόγει, δακρύων, στενάζων καὶ πυρέστων.

\* Ἦτο μισάνθρωπος πλέον.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας του τετράκις ἔγραψε τῇ κ. Ἐλμίνῃ, δις δ' ἐκείνῃ τῷ ἀπῆλθε. Ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τῶν δὲν ἔλειπε τὸ προσφιλὲς τῆς Ῥόζας ὄνομα. Ἀλλὰ ὁ Διόδωρος δὲν εἶχε συνεννοηθῆ μετὰ τῆς φίλης του, πῶς ν' ἀλληλογραφῶσιν, οὔτε εἶχον ἐξηγηθῆ πρὸς τὴν κ. Ἐλμίνῃ τὸν ἔρωτά των καὶ οὐδεμίαν ἀντήλλαξαν ἀπ' εὐθείας ἐπιστολήν. Κατὰ δὲ τὸν τελευταῖον μῆνα ὁ Διόδωρος ἐστερεῖτο τοιαύτης καὶ ἐκ μέρους τῆς κ. Ἐλμίνης.

Διήρχετο συνεχῶς τὰ ὄρα, ἀναγινώσκων τὸ τιμαλφὲς λεύκωμα τῆς Ῥόζας. Μίαν ἡμέραν, ἔγραψεν εἰς τὴν λευκὴν θην σελίδα «Σὲ ἀγαπῶ, Ῥόζα. Ἴδού ἡ κατήχησίς μου ὅστις ἀγαπᾷ εἶνε ὀρθόδοξος. Ὁ ἔρω; εἶνε τὸ φῶ; καὶ ἡ μόνη εὐδαιμονία. Ὅλα τὰ ἄλλα εἶναι σκιά καὶ πόνος. Σ' ἐνθυμοῦμαι, Ῥόζα παντοῦ καὶ πάντοτε». Ἄλλοτε δὲ συμπλήρωσε τὴν 25ην λευκὴν ἐπίση, διὰ τῶν ἐξῆς στίχων.

«Beaux jours! Manuel était fier et sage  
Paris s'asseyait à de saints banquets,  
Foy lançait la foudre, et votre corsage  
Avait une épingle, où je me piquais.

J' errais avec toi, pressant ton bras souple  
Les passants croyaient, que l' amour charmé  
Avait marié, dans notre heureux couple,  
Le doux mois d' Avril au beau mois de Mai.

Te rappelles-tu nos bonheurs sans nombre,  
Et tous ces fichus changés en chiffons ?  
Oh ! que de soupirs, de nos coeurs pleins d' ombre,  
Se sont envolés dans les cieus profonds ! »

.....

Παροῦσαν οὕτως ὁ πολύδακρυς καιρὸς καὶ ἦλθεν ὁ Σεπτέμβριος, ὅτε ὁ Διόδωρος ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν σπουδῶν του.

Ἐπὶ δέκα περίπου ἡμέρας ἦτον εὐχαρις καὶ ἀνήσυχος. Ἐφυλλομέτρει καὶ τὰ λεπτὰ τῆς ὥρας. Ὁ ναυηγὸς καὶ ὁ πλάνης, ὁ ἐπανερχόμενος εἰς τὴν ἐστίαν μετὰ κινδύνους πολυχρονίους καὶ ἀπέλπιδας, ὁ παθὼν χρονίαν νόσον καὶ ἀνακτῶν τὴν υγιείαν του, ὁ ἐπανακάμπτων εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας Ἰουδαῖος, ἡ χελιδὼν, ἐπιστρέφουσα εἰς τὰ θερμὰ τῆς Μεσημβρίας κλίματα, δὲν ἠσθάνθησάν ποτε τὴν χαρὰν, ἣτις ἐμέθυσκε τὸν Διόδωρον, διαπλέοντα τὰς ἀκτὰς τῆς Μεσογείου καὶ ἐπανακάμπτοντα εἰς τὰς προσφιλεῖς του Ἀθήνας. Ἀγγελικῆς εὐδαιμονίας μαγικὸς διαίδαλος, ὃν ἐπέστρεφεν ὁ θεὸς ἔρωι τῆς Ῥόζας του, κατέθελγε τὴν ψυχὴν του καὶ τῷ ἐνέπνεε ποιητικωτάτας χιμαίρας μέλλοντος πανευδαίμονος. Ὅα τὴν ἐπανίδῃ! ποία χαρὰ καὶ ποία ἔκστασις!

Ἴδου ἡ Αἴγινα. Ἴδου ὁ θεὸς Παρθενῶν καὶ ὁ Λυκαθητός! ὦ, νὰ καὶ ὁ προσφιλεῖς Πειραιεύς! . . .

Ἀπεβιβάσθη πρῶτος καὶ ἐπάτησε τὴν φιλότατην γῆν, πάλλων καὶ ἔνδακρυς. Ἀνῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας πάραυτα καὶ διηυθύνθη εἰς νέον οἴκημα ἐν τῇ συνοικίᾳ Κηλαμιώτου. Διηυθέτησε τὰ πράγματα του καὶ, ἐπειδὴ ἡ ὥρα εἶχε παρέλθει, εἶχε δ' ἑλαφρὰν κακοδιαθεσίαν ἕνεκα τοῦ μακροῦ ταξιδίου, ἔμεινεν ἐν τῷ δωματίῳ του καὶ κατεκλίθη ἐνωρίς, ἀφοῦ πρότερον ὠνειροπόνησε τὰ τῆς ἐπαύριον καὶ ἀνέγνω τὸ λεύκωμα τῆς Ῥόζας δις, ἔγραψε δὲ εἰς τὴν 28ην λευκὴν σελίδα του τοὺς ὥραίους τούτους στίχους.

«Que dira-t-elle ;

Que fera-t-elle,

Quand me verra de ses deux yeux

Religieux? . . . .

## XII

Ἀνέτειλεν ἡ ποθεινὴ, μετὰ τόσας θυσάνους καὶ δάκρυα, ἡμέρα. Ὁ Διόδωρος ἐπορεύθη εἰς τὴν συνοικίαν τῆς Νεαπόλεως, σκιρ-



των ἐκ χαρᾶς. Ἀναζητεῖ, ὡς ἡ διψαλέα ἔλαφος πηγὴν ὕδατος, τὴν Ῥόζαν του. Φεῦ! ἡ οἰκία της ἦτο κλειστὴ καὶ ἐρημον τὸ φίλιτατον δῶμα. Ἐστέναξεν ἐκ θάθους καρδίας ὁ ταλαίπωρος. Τρέχει εἰς τὸν οἶκον τῆς κ. Ἐλμίνας, ἀλλ' εὔρεν ἐκεῖ οἰκοῦσαν ἄλλην ἄγνωστον οἰκογένειαν, παρ' ἧς ἐπληροφορήθη, ὅτι ἡ κ. Ἐλμίνα μετόκησε παρὰ τὴν Μητρόπολιν.

Σπεύδει φρονήρη; καὶ τὴν ἀνευρίσκει. Μετὰ βραχείας δὲ προσρήσεις καὶ συνδιαλέξεις τὴν ἐρωτᾷ.

— Καὶ ἡ κ. Ῥόζα τί κάμνει; Τὴν βλέπετε;

— Δυστυχῶς ἔχω δύο σχεδὸν μῆνας νὰ τὴν ἴδω.

— Δύο μῆνας! ἀνεφώνησεν, ἀμηχανῶν, ὁ Διόδωρος. Πῶς τοῦτο;

— Ἐφυγεν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας.

Ὁ Διόδωρος ἠσθάνθη ἀμφίστομον μάχαιραν, διαπερῶσαν τὰ στήθη του διαμπᾶξ.

— Ἐφυγε; . . . Καὶ πότε; ποῦ; ἠρώτησεν ὠχρός.

— Περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἰουλίου μετὰ τῆς οἰκογενεῖας τοῦ θείου της εἰς Κωνσταντινούπολιν.

— Τὴν εἶδετε ἀναχωροῦσαν;

— Ναι! Ἦτο μελάγχολος, ἀπραγηγόρητος, βραυαλγής, διότι ἠγνόει, ἐὰν καὶ πότε θὰ ἐπανέλθῃ, ὡς μοὶ ἔλεγε τότε ἀπελπισὶ καὶ τὰ δάκρυά της ἔρριπον κρουνηδὸν, ὅτε μὲ ἀπεχαιρέτιζε. . . .

— Καὶ τί σὰς ἔλεγε;

— Τίποτε δὲν μοὶ ἔλεγεν ἔκλαιε μόνον καὶ ὠλόλυζεν ἡ δύστηνος, ὡς πρόβατον ἀγόμενον ἐπὶ σφαγὴν.

— Καὶ θὰ ἐπανέλθῃ;

— Δὲν πρόκειται νὰ ἐπανέλθῃ πλέον.

— Διατί κ. Ἐλμίνα;

— Διότι πρόκειται ν' ἀποκατασταθῇ εἰς τινὰ πόλιν τῆς Θράκης, ὡς μοὶ ἔλεγεν ἡ μακαρῆτις Σοφία.

— Μακαρῆτις ἡ Σοφία;

— Δὲν τὸ γνωρίζεις; ἀπέθανεν ἡ δυστυχὴς πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν ἐκ πυρετοῦ κακοήθους.

— Φεῦ! Τὸ πᾶν λοιπὸν κατεστράφη! εἶπε, τεθλιμμένος καὶ δακρύων ὁ Διόδωρος.

Καὶ ἀπῆλθεν, ἐγκλείων ἐν τῇ ψυχῇ του τὰς τρομερωτέρας τοῦ Ἄδου βασάνους.

Ἐκτοτε ὁ Διόδωρος ἔζησεν ἐπὶ μῆνας ὅλους δυστυχῆς καὶ μονήρης μὲ τὰς γλυκυτάτας τοῦ παρελθόντος ἀναμνήσεις· ἐξηκολούθησε τὰς σπουδὰς του ἐπιμελῶς καὶ ὁ χρόνος, ὁ πάντων τῶν πόνων μοναδικὸς ἰατρός, ἐθεράπευσε τὸ ἄλγος τῆς καρδίας του μετὰ τινα ἔτη. Οὐδέποτε πλέον κατώκησεν εἰς τὴν συνοικίαν τῆς Νεαπόλεως. Καὶ μόνον, ὅτε ἐπανεβλέπε τὰ προσφιλῆ του μέρη, ὅπου ἐγνώρισε καὶ ἠγάπησε τὴν Ῥόζαν, διεφλέγετο ἐκ πυρῶδων στεναγμῶν καὶ οἰστρηλατεῖτο ὑπὸ ζωηρῶν καὶ μάγων ἀναμνήσεων.

Οὐδέποτε πλέον ἐπανεῖδε τὴν Ῥόζαν, οὔτε ἐγνώριζε, ποῦ αὕτη διαμένει, οὔτε, ἂν ζῆ. Οὐδεμίαν δὲ ἠδυνήθη ν' ἀρυσθῆ ποτε πληροφορίαν περὶ αὐτῆς. Οὔτε ἠγάπησε πλέον μεθ' ὅσης τρυφερότητος καὶ πάθους εἶχεν ἀγαπήσει τὴν Ῥόζαν, οὔτε ἐπανεῦρε ποτὲ πλέον τόσον γόητα, τόσον εὐτυχῆ, τόσον περιπαθῆ, τὸν ἔρωτα.

Τρία ἔτη παρήλθον ἔκτοτε, ὅτε ὁ Διόδωρος, περατώσας τὰς σπουδὰς του, εἰσῆλθεν εἰς τὸν λεγόμενον πρακτικὸν βίον. Πρὶν, ἢ ἐγκαταλίπη τὰς Ἀθήνας τὸ ὕστατον, ἀπεχαιρέτισε περιπαθῶς τὸν Ἰλισσὸν, τὸν Βασιλ, κῆπον καὶ τὴν Νεάπολιν, ἐκλείσθη ἐν τῷ δωματίῳ του, συνεχέντρωσε τὰς προσφιλεῖς του ἀναμνήσεις· καὶ ἔκλαυσεν, ὡς ὁ Ἄδαμ, ὁ ἐξωσθεὶς τοῦ Παραδείσου τῆς τρυφῆς. Ἀνέγνω πολλάκις τὸ προσφιλὲς λεύκωμα τῆς Ῥόζας ἐν θείᾳ μέθῃ τῆς ψυχῆς καὶ ἔγραψεν εἰς τὴν 29<sup>η</sup> λευκὴν αὐτοῦ σελίδα.

«Ω! ἔπρεπεν ἡ εὐτυχία  
Εἰς θάνατον ν' ἀποκοιμᾶται,  
Πρὶν ἀνταίβη ἢ πρῶτα,  
Καθ' ἣν ἡ συμφορὰ πλανᾶται.  
Ἕπνου εὐδαίμονος ὀνείρους  
Αὕτῃ ἀποδεικνύει λήρους,  
Κ' ἐκεῖνος, ὅστις ἀγαπᾶται,  
Ἐγείρεται ἐν ἐρημίᾳ!»

(Δ. Παπαρρηγόπουλος)»

Ὁ Διόδωρος ἀποκατέστη ἐν τινι πρωτεύουσῃ νομοῦ, ὡς δικη-

γόρος. Ἡ ζ...ή του ἔρρεε δύσθυμος καὶ οἶονεὶ μισάθρωνος. Ἠγάπα τὰς ἐρημίας καὶ τοὺς βρεβασμούς. Μετὰ δύο ἔτη ἔμαθε καὶ τὸν θάνατον τῆς κ. Ελμίνιας, τελευταίας ἐκ συγκροτῆς τῆς καρδίας καὶ ἐπένηθον ἐπὶ μακρὸν ἡ ψυχὴ του, ἐντελῶς ἀπορρακτισθεῖσα.

Ἐν τῇ μονώσει τοῦ ἀτερποῦς θίου του, ἐπανησθάνθη τὴν ἀνάγκην τῆς καρδίας ν' ἀγαπήσῃ πάλιν, ἐλπίζων νὰ ἐπανεύρῃ τὴν συνέχειαν τοῦ πρώτου ἐκείνου πολυθελγήτρου ὄνειρου του. Ἀνεζήτη, ὡς ὁ Νικόλαος Φλάμελ, τὴν φιλοσοφικὴν λίθον. Ἠγάπητε πάλιν καὶ ἠγαπήθη πολλάκις κατὰ τὸ μάλλον καὶ ἤττον φλογερῶς. Εἰς μάτην ὅμως ἔκρουε νέας καρδίας ὁ εὐτυχῆς ὑπνοβάτης· εὐδαιμονεστάτου παρελθόντος. Εὕρισκε τὸν ἔρωτα προσποιητὸν, μεμφίμοιρον, ἀψίκορον, ἐγωῖστήν, ἰδιοτελεῖν, πολυστένακτον, κάπηλον ὑποκριτὴν καὶ χυδαῖον. Οὐδεὶς τῶν νέων ἐρώτων ἠδύνατο νὰ παρὰβληθῇ πρὸς τὸν τῆς Ῥόζας. Ἦσαν ὕκλοι ἐνώπιον ἀδάμαντος. Ὁ ἀδάμας ἐκεῖνος εἶχεν ἀπολειθῆ διὰ παντός μετὰ τοὺς πρώτους τῆς καρδίας του πηλοῦς, μετὰ τὰ γλυκύτατα τῆς νεότητός του ὄνειρα καὶ δὲν ἐπανευρέθη ποτὲ, ὡ ποτὲ πλέον! Τὸ ῥόδον ἐμαράνθη μοιραίως, κάλυξ ἀκόμη καὶ ἐν ᾧ μόλις διήνοιγε τὰ εὐδῶδη του πέταλα καὶ ἀνέδιδε τὸ ἀμβρόσιον αὐτοῦ ἄρωμα.

Ἴσως ἦτον εὐτυχῆς ὁ Δ ὄδωρος, ὅτι ὁ πρῶτος ἔρωσ του ἐκεῖνος ἐξέλιπεν ἐν ὅλῃ τῇ ἀγγελικῇ αὐτοῦ γοητείᾳ καὶ λαμπηδόνι, ὡς μάγον ὄνειρον, ὡς ἴρις εὐχαρίας, ὡς τοῦ λυκαυγοῦς τὰ ῥόδα καὶ ἡ θρόσος, πρὶν ἢ ἐπέλθῃ ὁ κόρος καὶ τὸν μαράνην ἢ ἀνία καὶ ἡ ψυχρότης. Ἴσως δὲ διὰ τοῦτο καὶ οὐδέποτε ἐλησημόνησε τὴν Ῥόζαν.

Καὶ εἰς πᾶσαν τοῦ θίου του περίστασιν, εὐτυχῆ ἢ δυσδαίμονα, παντοῦ καὶ πάντοτε, ἐκεῖνη ἦτον ὁ πολικὸς ἀστὴρ παντός πόθου καὶ πάσης χιμαίρας του. Καὶ εἰς αὐτὰς δὲ τὰς φλογερωτέρας καὶ περιπαθεστέρας τῆς καρδίας του κλίσεις, διατήρει πάντοτε ζωρὰν τὴν γλυκυτάτην καὶ βρεβώδη τῆς Ῥόζας ἀνάμνησιν. Ἔως οὐ ἐπὶ τέλους μετὰ ἔτη δλόκληρα, ἀπελπισθεὶς νὰ ἐπανεύρῃ τὸν ἀπολεσθέντα του παρὰθεισον, τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ πρώτου ἔρωτος κατὰ τινα διάστημα φθινοπωρινὴν νύκτα, ἀπεχαιρέτισε τὸν τελευταῖον, καταφιλῶν σπασμωδικῶς καὶ τρυφερώτατα τὸν προσφιλέστατον καὶ πολῦτιμον θόστρυχον, καὶ συμπληρώσας καὶ τὴν

ἑσχάτην λευκὴν σελίδα τοῦ λευκώματος τῆς Ῥόζας, ὅπερ ἦτον ὁ ἀχώριστος, αὐτοῦ φίλος καὶ σύντροφος, διὰ τῶν ἐξῆς περιπαθεστάτων στίχων τοῦ κ. Κλέωνος Ῥαγκαθῆ, οἷον εἰ ἐπιτύμβιον ἀνεγείρων εἰς τὴν ἀποπτᾶσαν καὶ μόνην ἀληθῆ τῆς ζωῆς του εὐτυχίαν.

• Ὄταν ἡ πλάσι; ἤρεμῆ. κ' ἐπὶ τὴν γῆν τὰς μαγικάς;  
 Αὐτῆς; ἀκτίνας ἐραπλοῖ γελόεστα σελήνη,  
 • Ὄταν τὸ κῶμα θραύεται εἰς μελωδίας θελατικὰς,  
 Κ' ἐπὶ τῆς γῆς δεσπόζωσιν ὁ ὕπνος; κ' ἡ γαλήνη,  
 Εἰς τῆς ψυχῆς; μου τοὺς μυχοὺς, ὡς ἀπὸ λύρας ὄρφικῆς,  
 Ἄκούω ἀφρῆς; σιγηλοῦς ἤχοῦντας τόνους; καὶ γλυκεῖς.  
 Θροῦν ἀσπασμῶν.

• Ὄταν πλανῶ τὰ ὄμματα εἰς παρελθούσας ἐποχάς,  
 Ἄναπολῶν τὰς χαρμονάς; τὰς τέως; μυζηθείσας;  
 Πολλὰ μοὶ κρύπτει ὁ καιρὸς; εἰς τὰς πυκνάς αὐτοῦ πτυχάς;  
 Κ' εἰς ἄμορφον τὸ πᾶν σωρὸν παρίσταντι συγχύσας;  
 Εἰς τῆς ψυχῆς; μου τοὺς μυχοὺς, ὡς ἀπὸ λύρας ὄρφικῆς;  
 Ἄκούω ὄμως σιγηλοῦς ἤχοῦντας τόνους; καὶ γλυκεῖς,  
 Θροῦν ἀσπασμῶν.

« Ὄταν τὸ βλέμμα προσηλῶ εἰς τὸν ὀρίζοντα δεξιόν,  
 Τῆς Μοίρας ὅπως τὰς πικρὰς βουλὰς ἐξερευνήσω,  
 Ὄταν κυμαίνωμαι τρυφῶν ἐντὸς; ὁ εἴρων ἀπαλῶν,  
 Καὶ σκέπτωμαι ἰδῶ; τί ἐπὶ τῆς γῆς; ποθήσω,  
 Εἰς τῆς ψυχῆς; μου τοὺς μυχοὺς, ὡς ἀπὸ λύρας ὄρφικῆς;  
 Ἄκούω ἀφρῆς; σιγηλοῦς ἤχοῦντας τόνους; καὶ γλυκεῖς,  
 Θροῦν ἀσπασμῶν! »

Ἐν Ἄργει Ἀύγουστος 1883.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κ. ΒΑΡΔΟΥΝΙΩΤΗΣ.

